

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrta leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravišтво „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravišтво: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Ne zaprete reklamacije so poštnine proste.

Otroke v slovensko šolo.

Marsikje na Slovenskem Štajerju se začne z drugo polovico septembra novo šolsko leto. Posebno se bo to zgodilo v večini krajev, kjer obstajajo nemške ljudske šole zraven slovensko-nemških šol. In za te kraje ravno veljajo naše vrstice!

Naši narodni nasprotniki bodo za svoje nemške šole lovili deco z vsemi le možnimi sredstvi. Grozili bodo z odtegotvami različnih dobrot, s trdo zlorabo svoje uradne oblasti in z obljubovanjem obilnih podpor za stariše in otroke.

Stariši! Ne prodajte svojega največjega zaklada, svoje dece za kak posveteu dobiček. Ne odločujte se za nemško ali slovensko-nemško šolo z ozirom na to, kje se vam ali vašim otrokom ponuja kaka ugodnost. Ampak sodite in odločujte po tem, kje se bodo vaši otroci več naučili. Šola je za učenje, ne pa sredstvo za pridobivanje gmotnih dobrot. Otroci se pošiljajo v šolo za nadaljno umstveno in nravno vzgojo, ne pa, da bi služili za kupčijo med stariši in vzdrževalci šole.

Vse naše takozvane slovenske šole v onih krajih, kjer obstajajo nemške ljudske šole, so tako urejene, da se otroci na podlagi svoje materinščine lahko začas navadijo tudi tujega jezika. Te šole niso v istini slovenske šole, kakor se imenujejo, ampak so slovensko-nemške šole.

Slovenski otrok in nemška šola ne more napredovati. Šola bi naj otroku duha razbistrila, naj bi mu dala mnogo znanja, da lahko stopivši v svet modro in trezno presoja dogodke okoli sebe in na daljnem svetu. Tako znanje mu lahko da samo šola, v koji otrok razume vsako učiteljevo besedo, samo v taki šoli se otroku razsvetli razum.

V šoli, kjer otrok ne razume učiteljevega in katehetovega jezika, ne more slediti pouku. Ne nauči se ne veronauka, ne kakega drugega predmeta. Mogoče, da se nauči za silo tolči nemščino, toda kaj pomaga nemščina otroku, če je sicer ostal neumen?

Stariši, ako se hočete prepričati, kako poneumnevalno vplivajo nemške šole na slovensko deco, idite v nekatere obmejne kraje. Človek bi se razjokal nad temi otroki, ki stopijo iz šole, pa so vkljub svoji nemščini bolj nerodni kakor takrat, ko so iz očetove hiše stopili v šolo.

Ako res že mislite, da je nemščina neobhodno potrebna, no evo naših slovensko-nemških šol. S pomočjo slovenskega jezika se v njih poučuje tudi nem-

ščina, in otroci, ki pridejo iz takih šol, v svetu lažje izhajajo, ker so razven nemščine še tudi drugo znanje dobili v glavo. Vrhutega se bo odslej na vseh teh šolah skrbelo tudi z obleko, hrano in knjigami za vaše otroke.

Stariši, ako ljubite svoje otroke, potem jih ne dopustite, da bi se vam v nemških šolah poneumnili in pokvarili!

Shodi.

Sp. Polskava. Poslanec Pišek je imel 5. septembra pri nas v gostilni g. Hrastnika dobro obiskan shod. Gosp. poslanec je govoril zlasti o gospodarskih zadevah in povdarjal, da so slovenski kmečki poslanci že iz ozirov agrarne politike sedanje vlade prisiljeni, najodločneje nastopiti proti sedanjemu vladnemu zistemu. Kmetje so stavili na g. poslance razna, prav aktualna vprašanja, na katera je dal potrebna pojasnila. G. deželni poslanec je govoril o nekaterih važnejših nalogah, ki jih naj reši deželni zbor v korist kmetijstva zlasti za bistriški in konjiški okraj. Shod se je vršil v najlepšem redu.

Sprejele so se enoglasno naslednje resolucije:

1. Odobrava se odločen nastop poslancev „Slovenskega kluba“ v državnem zboru in se jim izreče popolno zaupanje.
2. Poslanci naj delujejo na to, da bo država prispevala polovico za ljudske šole.
3. Poslanci naj odločno nastopijo zoper uvoz tuje živine in mesa.
4. Poslanci naj se potegnajo za zdatno podporo za one kraje, ki so letos prizadeti po suši in toči.
5. Spremeni naj se lovška postava.

Kapela. V nedeljo je imel tukaj g. poslanec Roškar shod. Ljudstvo se je kar trlo na tem shodu, bilo je nad 300 ljudi. Razjasnil nam je gospod poslanec, kakaj se je državni zbor zaprl in da so na to delali slovenski poslanci. Odločno se je zavzel za to, da se ne bode sem uvaževala tuja živina. Glavni dohodek prinaša našemu kmetovalcu živina, zrnje in vino. Vlada je hotela upeljati nov davek na žganje, a g. poslanec je proti temu govoril v enem tednu trikrat, med tem ko Ploj ni znil niti besedice. Samo kmet bi naj imel davek, gospod pa nič, ta naj bo brez skrbi. Vlada je zvišala dohodke advokatov, a kmet spet ni dobil nič. Naj bi se ustanovila državna zavarovalnica za nezgode. Vlada bi naj tudi prispevala za šole 50 odstotkov. Še enkrat nas pozivlja g. poslanec, naj se združimo pod prapor Kmečke Zveze. Vse je odobraval govor g. poslancea. Na to da g. Roškar kot predsednik K. Z. besedo našemu zdru-

žnemu organizatorju g. nadrevizorju Pušenjaku. On nam je v glavnih potezah razjasnil pomen in dolžnosti za starostno zavarovanje. Nadalje, da so katoliški slovenski poslanci ustanovili svoj Slovenski klub in da se je potem ustanovila Narodna zveza jugoslovanskih poslancev. Potem so se združili Jugoslovani in Čehi v „Slovansko Jednoto“. Ta se je jela krepko bojevati proti nam sovražni vladi in ker se drugače ni dalo nič doseči, je posegla po obstrukciji. Slovenski liberalni poslanci so začeli napadati naše vrle poslance. Dobro je to, da so naši poslanci začeli z obstrukcijo. Mi hočemo imeti to, kar nam gre in kar imajo drugi narodi že davno. In nato nas še pozivlja g. Pušenjak, da gremo združeno in skupno v boj, in to pod praporom Kmečke zveze. Odobravanje. Navdušeno in enoglasno se sprejmejo resolucije, ki jih predlaga g. Pušenjak. 1. Volilci izražajo poslaneem Slov. kluba, zlasti pa svojemu drž. in dež. poslancu g. Roškarju neomejeno zaupanje in odobravanje njihov odločen nastop za pravico in koristi slov. ljudstva in zahtevajo, da v tem boju vstrajajo, dokler se Slovincem ne dajo njihove pravice. 2. Volilci želijo, da se izvede starostno zavarovanje za kmete in načrt zakona kmečkim razmeram primerno preuredi. 3. Zahtevajo, da država prispeva za šole vsaj 50 odstotkov. 4. Zahtevajo, da se lovška postava v prid kmeta spremeni. 5. Zahtevajo, da se pri vseh uradih na Slovenskem nastavlja slovenski uradniki. 6. Zahtevajo ustanovitev slov. vseh učilišča in višjega deželnega sodišča v Ljubljani. 7. Poslanci naj odločno nastopijo zoper uvoz tuje živine. — Po končanem shodu še hoče propati kandidat Zemljič imeti od g. Roškarija neko pojasnilo in začne krivično napadati g. poslancea. A g. Roškar mu ni ostal dolžen odgovora in Zemljič je nato osramočen odšel.

Politični ogled.

— **Pogajanja,** da se omogoči delovanje češkega deželnega zbora, kjer obstruirajo Nemci, so se pričela na Dunaju. Vlada dela silovite napore, da bi streznila prenapete Nemce, kajti ona dobro ve, da če ne bo deloval češki deželni zbor, potem tudi državni zbor ne bo. Nemška tolovajstva na Nižje-Avstrijskem, posebno na Dunaju, kjer Nemci z nestranno krivičnostjo zatirajo češki narod, pa obtežujejo pogajanja, ker Čehi niso voljni popuščati, ko vidijo Nemce pri tolovajskem početju.

PODLISTEK.

Povest iz savinjske doline.

Povest, katero hočem napisati, se ni vršila v preteklih časih. Vrši se sedaj pri nas in ljudstvo živi v njej z dušo in telesom. Ni bajka ali historija, kakoršne pripovedujejo stare mamice svojim vnukom ali kakoršne si pripoveduje mladina v dolgih zimskih večerih pri ročnem delu. Ni one vrste povesti, ki pripoveduje o izmišljenih kraljčinah in kraljičih ter o njih čudovitih dogodkih, o bolnikih in mrljicah ter o njih čudovitem ozdravljenju in oživljenju. Ne, prava gola resnica je. Napisati vam hočem samo one odlomke povesti, pri katerih sem bil sam poleg, ker nečem, da bi pisal to, česar nisem sam doživel, česar ne vem za gotovo in o čemur sem slišal samo govoriti.

Jaz sem splohi po izobrazbi in napredku strmeč in hrepeneč človek, in zato sem šel iz domovine v tuje mesto, kjer so visoke šole, kakoršnih na Slovenskem zastoj pričakujemo že nad 60 let, da napredujem v naukih in v vsem dobrem, s čemur bi lahko kedaj koristil sebi in domovini svoji. Spridom sem že poslušal do danes v tujem mestu nauke ter sem prišel do prepričanja, da človek ne sme nikdar položiti rok križem in gledati, kako se svet peha za kruhom, tudi, če ga ima sam do smrti dovolj, temveč delati mora, ali z rokami, ali z umom, da pomaga preživeti toliko in toliko sirot, ki jih gladu umira, ker si sami ne morejo pridobiti potrebnega kruha za življenje. Pri vsem tem svojem delu, mišljenju in življenju pa ne sme človek ostati pri starem kopitu, temveč mora

stremeti po napredku; skušati mora to, kar je danes še morebiti dobro, do jutri izboljšati, ker sicer stvar zastari in namesto, da bi mu koristila, mu škodila.

Treba je n. pr. kmetu, ki je napreden, vsak čas izboljšati način svojega poljskega obdelovanja, vinorejcu izboljšati način trtoreje, pripravljanja in ohranjanja vina, živinorejcu izboljšati hleve, pasmo, krmo in zaradi nje travnike, učitelju izboljšati učni red, učne knjige in način pouka. Naprednemu učnjaku in modroslovcu je treba logično in dosledno zasledovati resnico in odkrivati nova pravila in nove zakone in iznajdbe. V vsaki stroki in v vsaki dobri stvari in dobrem delu mora človek napredovati, če hoče biti napreden. Tatu, ki bo vsak dan bolj znal krasti, in pijaneu, ki se bo vsaki dan bolj napil, ne moremo reči, da sta napredna. Do tega prepričanja sem torej prišel in sem sam vedno bolj hrepel po napredku. Ravno tako sem dognal, da je v verskem oziru in mišljenju človek napreden, čim bolj spoznava resnico, Boga in njegove lastnosti, v kolikor je to mogoče in čim bolj se vglablja v verske resnice in izpolnjuje božje zapovedi. Človek, ki vedno bolj gubi vero v Boga, zanemarija božje zapovedi in se zaletava v cerkev in duhovnike, je v verskem oziru nazadnjaški ali liberalen.

Do spoznanja te resnice sem prišel v tujini, ko sem napravil prve izpite. Želel sem se torej po tem napornem delu nekoliko odpočiti v svoji domovini, okrepčati duha in se naslanjati na domovinski prirodni krašoti, domači govorici in domačem rujnem vinu. Pa se nekaj drugega me je vlelo v domovino, nekaj, kar se tiče zgoraj omenjenega mojega prepričanja in naziranja. Da ne bi pretrgal vsake vezi z domovino, sem imel namreč tudi v tujem mestu naročen domač slovenski časopis ter sem z veseljem prebiral razne

novice iz domačih in tujih krajev, pisane v svoji materinščini. Pri tem so me pa neizmerno razveseljevali dopisi in novice iz Savinjske doline. Čital sem izraz, kakor: „napredna Savinjska dolina“, „vrlo napredni Gotovljani“, „nazadnjaški Sempeterčani“ itd. Takoj sem za trdno sklenil, da enkrat gotovo obiščem te presrečne in med njimi zopet nesrečne kraje. V naprednih krajih se bom gotovo še bolj navdušil za napredovanje v dobrem, a nazadnjaški mi bodo služili v svarilo pred brezdelnostjo in nazadnjaštvom. Hotel sem pa tudi na licu mesta študirati vzroke, zakaj so v tako mali dolinici eni kraji tako nazadnjaški, dočim so drugi vrlo napredni. In sedaj po izpitu se mi je nudila krasna prilika, da se mi izpolni ta goreča želja, nič ne de, če tudi v počitnicah malo študiram, in opazujem življenje v teh krajih, škodilo mi ne bo. Bolje je, da grem v te napredne kraje in izpolnim svojo znanost, kakor pa da bi šel domov v svoje rove, se dolgočasil in pozabil še to, kar sem se v tujini naučil.

Sedel sem torej v tujini na vlak in se odpeljal proti Savinjski dolini. Z velikim spoštovanjem sem izstopil na prvi postaji v Savinjski dolini; odkril sem se, kakor da sem stopil v svetišče znanosti in umetnosti. Hotel sem peš prepotovati celo dolino, ker sem vedel, da bom ob vsakem koraku naletel na kaj novega, lepega in vzvišenega.

Vzel sem v roke palico in tisti svoj slovenski časopis, ki sem ga bral v tujini ter sem se pomikal počasnih korakov in odprtih oči naprej. Na njivi sreči lepo obdelanega polja je oral kmet. Lepi konji, nov plug, vse po modernem, umnem načinu! Počakal sem, da je obrnil brazdo in prišel do mene. Zazdelo se mi je, da je učenjak naprednjak in kmet, vse ob enem. Pozdravil sem ga spoštljivo, se mu predstavil in mu

— Na Kranjskem so bila sedaj neprenehoma krasno uspela zborovanja katoliških organizacij. Dne 2. septembra so zborovali pri Mariji Pomagaj v Brezju katoliško misleči učitelji, ki so zbrani v Slomšekovi zvezi. Liberalni listi so pred zborovanjem na poučljivi način psovali na Slomškovo zvezo, meneč menda, da bodo s tem koga odvrnili od katoliške organizacije ali vsaj od udeležbe na Brezju. Toda zmotili so se, zborovanje je tem lepše poteklo. Zanimivo pa je, da so tudi liberalni učiteljski listi nesramno napadali svoje tovariše. V tem slučaju ne trpi ugled učiteljskega stanu, kakor se nam rado očita, kadar se zmenimo bolj krepko z liberalnimi učitelji.

— Na Goriškem bodo drugo polovico meseca septembra nove volitve za deželni zbor. Med Slovenci stopijo štiri stranke v volilni boj: Slovenska ljudska, liberalno-agrarna, liberalna in socialdemokratska stranka. Liberalno-agrarni stranki preti razpor v lastnih vrstah, ker so učitelji za to, da se stranka združi z liberalno, kmetje pa o liberalni stranki nočejo nič vedeti, ker poznajo njene voditelje.

— Na Ogrskem je izdal naučni minister grof Appony naredbo, da se mora tudi veronauk učiti v madžarskem jeziku. Ker kateheti tega v krajih, kjer otroci nič ne znajo madžarski, niso mogli izpolnjevati, izdal je minister drugo naredbo, v kateri naročuje škofom, naj prisilijo katehete, da bodo madžarski poučevali. Škofje in kateheti se tudi tej grožnji ne bodo uklonili, če imajo le količkaj vesti v sebi.

— V Kraljevem gradu se je vršil dne 28. avgusta velik shod katoliškega prebivalstva češkega. Celo slavnostno zborovanje se mora imenovati naravnost delavski dan, kajti razdeljeno je bilo v delavski shod in v shod obrtnikov ter madine. Takoj po slavnostni maši so se zbrali k seji predsedniki in zaupniki krščansko socialnih češkoslovenskih delavskih organizacij. Popoldne se je vršil delavski shod, ki je bil naravnost impozanten. Istotako se je izvršeno obnešel shod obrtnikov, kjer se je razpravljalo o bodočnosti malih obrtnikov, o samopomoči, podporni akciji obrtnikov, o njih krščanski organizaciji itd. Naš državni in deželni poslanec dr. Krek je pozdravil shod v imenu katoliško narodnih Slovencev, jih spodbujal za organizacijo delavstva in jih v ognjevitom govoru navduševal za krščansko socialno akcijo. Zborovalci so bili tako navdušeni, da niso mogli prenehati s ploskanjem, ovacijami in živijo klici.

— Kitajska in Japonska se pripravljata na vojsko. Listi poročajo, da je Mandžurija prenapolnjena z vojaštvom. V Tielin so došli v zadnjem času trije polki in šest stotnij gorskega topništva. V Mukden, kamor je koncem minulega meseca prispelo 22.000 vojakov, pričakujejo sedaj 19 eskadronov konjenikov in 23 baterij gorskega topništva. Ruski listi živahno razpravljajo o tem, ojačenju čet od strani Kitajske in Japonske in pozivljajo vlado, naj tudi ona skrbi, da je bodoči dogodki na daljnem iztoku ne najdejo nepripravljeni.

— Kreta. Turški ministrski svet je sklenil izdelati obširno spomenico o samoupravi Krete in jo predložiti v oktobru turškemu državnemu zboru.

Mala politična naznanila.

Dne 2. septembra: Cesar se je včeraj iz Bregence vrnil na Dunaj. — Na ogrskem katoliškem shodu se je pojavil razpor med katoliškimi strujami. — Ruska vlada je v Plotrikovu pri Varšavi zaprla poljsko šolo, katero je obiskovalo 800 otrok. — Na Dunaju so bili včeraj trije češki shodi: dopoldne zborovanje čeških narodnih socialcev, popoldne zborovanje češke mladine in društva Komensky.

pomolil roko. Odzdravil je, gledal enkrat na naslovno stran mojega časopisa, enkrat name, a roke mi ni dal. „Tudi čudak je mož,“ sem pomislil in spoštovanje do njega je rastle v meni.

„Oprostite, da Vas motim pri delu. Sem tujec v teh krajih in bi se rad z Vami kaj pogovoril.“

„Vi ste tujec in ustanavljate mlekarne sedaj pred volitvami po Savinjski dolini, da bi Vam kaj glasov prinesle, kaj ne? In agitirate tudi. A pri nas ne bo nič, še manj pa pri meni. Že veste, kedo je sedaj na vrhu in kedo take možakarje redi, ko ste Vi. Lepo, mirno, pa tiho! Kmetje nismo toliko trgali hlače po šolskih klopih ko Vi, a znamo tudi nekaj. List, ki ga imate v roki, nas sicer imenuje nazadnjake, a se bo še-le pokazalo, kdo bolj nazaduje, vi ali mi. Spoštujemo perkeve, vero in duhovnike, to, kar je vam trn v peti; pa tudi učitelje, dokler so taki, da jim lahko mirnim srcem zaupamo naše otroke. Z Bogom!“

„Ne razumem Vas, gospod! Kako to z menoj govorite? Jaz ne ustanavljam mlekarne, ker vem, če je potreba, da si to že sami napravite. Tudi ne agitiram, ker nimam za kaj. Bral sem v tujini, da ste tukaj kmetje izobraženi in napredni, in zato sem prišel k vam, da pri vas kaj vidim in se kaj naučim. Ta časopis sem dobival v tujino in je dober list. Pišejo v njega pošteni, pametni, izobraženi in napredni gospodje, kakor je iz pisave razvideti, in ki tudi pravijo, da so boljši katoličani in bolj pobožni, kakor vsi drugi, gotovo tudi jaz, ki si prizadevam, izpolnjevati svoje verske dolžnosti. Zakaj bi jim potem ne verjel?“

Dne 3. septembra: Castniški shod v Larisi je javil grškemu vojnemu ministru, da odpove pokorščino za toliko časa, dokler ne odstopi prestolonaslednik kot višji poveljnik. — Namesto odpovedanega splošnega avstrijskega katoliškega shoda nameravajo sklicati jeseni na Dunaj ali v Solnograd avstrijski nemški katoliški shod, ki se bo posebno bavil iz nekaterimi šolskimi vprašanji. — 10. ali 11. septembra se bo vršil v Budimpešti ministrski svet, ki bo odločal o važnih zadevah. Položaj na Ogrskem je silno resen.

Dne 4. septembra: Ostavka skupnega finančnega ministra Buriana je, kakor poročajo listi, gotova stvar. — Srbsko ministristvo ostane na svojem mestu, ker so zahteve nacionalcev in naprednjakov izpolnjene. — Na Srbskem je zopet začel svoje delovanje odbor za narodno obrambo. Osnovati hoče po vsej Srbiji narodne pomožne skupine. — Turškemu bivšemu sultanu Abdul Hamidu, ki boleva na otožnosti, so dovolili, da sme v svoji vili napraviti delavnico za izdelovanje omar.

Dne 5. septembra: Višji poveljnik španskih čet Morino je doživel južno od Seville strahovit poraz. — Boj med Rusi in Kitajci. V sredo je začel ruski parnik „Olonecki“ pri Karbinu v neko kitajsko ladjo. Kitajci so začeli streljati s puškami, splezali so na parnik, pobili moštvo, ter zvezali kapitana. Ruski vojaki so pregnali Kitajce in oprostili kapitana. — Včeraj predpoldne se je vršilo v Pragi posvetovanje zveze čeških poslaniških klubov v deželnem zboru češkega kraljestva in zastopnikov vseh čeških strank v češkem deželnem zboru. V daljši debati so zastopniki strank izjavili, da se povabljeni člani njihovih klubov odzovejo povabilu, le zastopniki kluba narodnih socialistov in državno-pravnih naprednih strank so izjavili, da se ne udeležijo konference, predlagane od ministrskega predsednika Bienertha.

Dne 6. septembra: Angleški parlamentarni krogi zagotavljajo, da bo konservativna večina v angleškem državnem zboru proračun odklonila in prisilila vlado, da državni zbor razpusti in razpiše nove volitve. — V Moskvi so prišli na sled zaroti proti ruskemu carju. Več oseb so že zaprli. — Zmernejši avstrijski krščansko-socialni krogi so zelo nevoljni na ministrskega predsednika Bienertha, ker dela eno neumnost za drugo. Pokazal je svojo popolno nezmožnost za vladanje in zato je vladni voz tako zavozil, da se ne more ne naprej in ne nazaj. — Nemška surovost. V soboto so imeli dunajski Nemci zborovanje, po katerem so demonstrirali po ulicah proti Čehom. Nastopila je policija in je zaprla veliko oseb. Pri demonstracijah je bilo več oseb ranjenih, med njimi učiteljski kandidat Mundnik tako težko, da je kmalu nato umrl v bolnišnici.

Razne novice.

Državni poslanec dr. Benkovič, se je podal na Dunaj, da na pristojnih mestih ozigosa razmere na okrajnem glavarstvu v Brežicah in zahteva primerne ukrepe.

* Spremembe v frančiškanski provinci sv. Križa. — Ljubljana: P. Jeronim Knoblicher, kurat v kaznilnici in organist. P. Gratus Kostanjšek, subsidijarij in katehet. — Sv. Gora: P. Konstantin Luser, gvardijan, P. Oton Kocjan. — Novo mesto: P. Gothard Podgoršek, gvardijan, P. Krizostom Wester, učitelj. — Kamnik: P. Feliks Tavčar, P. Hermagora Gnidovec. — Pazin: P. Fulgencij Trafela, P. Krizogon Tišler. — Nazaret: P. Franc Ambrož, P. Norbert Sušnik. — Brežice: P. Dijonizij Dušej. — Maribor: P. Ciprijan Napast, subsidarij. — Brezje: P. Kerubin Tušek,

Kmet se je začel smejeti, da so mu solze stopile v oči, a jaz sem bil v zadregi. Ko si malo opomore, pravi: „No, vidi se, da ste res tujec in neizkušen pri nas. Poprej sem mislil, da ste eden izmed tistih škricov, dijakov in učiteljev, katerih ob tem času vidite vse polno v teh krajih, kakor golazni, ki nadlegujejo ljudi. Le prepočujte našo dolino, in ko pride te do drugega konca, boste zmedeni, da ne boste niti vedeli, kje se Vas drži glava in noge. Ko si malo opomorete od zmede, pa nesite v mestu list nazaj uradniku in se mu zahvalite, da Vas je tako dolgo za nos vodil.“

Mož mi je podal roko, se smejal in me pozdravil. Zamahnil je z bičem in zarezal novo brazdo. Stal sem začuden in si nisem znal pomagati. Hočeš, nočeš sem moral naprej in sem reševal uganko, zakaj se je kmet smejal mojim besedam, ker sem jih ravno pred njim kolikor mogoče zbiral in lepo govoril. Čemu me je od začetka tako nezaupno gledal, češ, da sem agitator in ustanavljam mlekarne pred volitvami. Spomnil sem se pozneje, da je nekdo tudi moj list pisal o nekih mlekarneh v Savinjski dolini. Sklepal sem, da je bil moj časopis kriv njegove nezaupnosti napram meni. Hotel sem iti moža nazaj vprašati, kako je s to stvarjo, a bilo je že predač. Navzlic temu nisem svojega ljubega lista vtaknil v žep, temveč sem ga nesel v roki naprej. Morda mi še koristi.

In v lepem, mladem jutru sredi krasnega polja me sreča človek zabuhlega pivskega obraza in ponošene, tu in tam že luknjičaste obleke, človek, kakoršnih vidiš vse polno po mestih in trgih pohajati

P. Maks Brelih. — Vič: P. Ferdinand Zajec, organist, P. Teodor Tavčar, kaplan.

* Iz carinske službe. Deželno finančno ravateljstvo je imenovalo carinskega oficijala Avgusta Flak v Mariboru carinskim revidentom.

* Tridesetletnico svojega službovanja obhajajo dne 4. oktobra t. l. v Mariboru sledeči gg. spodnještajerski slovenski učitelji: Bračič Franc, nadučitelj pri Št. Vidu na Planini; Dedič Matevž, naduč., Bočna; Dernač Jožef, nadučitelj, Sv. Peter pri Mar.; Jurko Blaž, š. vodja, Razborje; Kopic Jakob, naduč., Sv. Lenart v Slov. gor.; Korže Leopold, nadučitelj v Ribnici; Kotnik Karl, nadučitelj v Selnici ob Dr.; Kovačič Jakob, učitelj pri Sv. Trojici v Slov. gor.; Lasbahar Jožef, nadučitelj v Rušah; Mahor Feliks, učitelj v Makolah; Majcen Feliks, nadučitelj v Lehnu pri Ribnici; Marin Jakob, c. kr. vadm. učit., Maribor; Mešiček Jožef, naduč., Sevnica; Spende Matevž, nadučitelj v Ščavniški dolini; Tomažič Janez, naduč., Tinje; Tramšek Moric, naduč., Sromlje; Repič Martin, š. vodja v Rakovcih; Šetine Franc, naduč., Prevorje; Špan Anton, učitelj v Slov. Bistrici; Vodušek Gustav, nadučitelj in c. kr. okr. nadzornik v Trbovljah; Vudler Peter, naduč., Ljubno; Trobiš Alojz, nadučitelj v Koprivnici. Zvečer 3. oktobra sestanek tovarišev v hotelu „Meran“, 4. oktobra slovesna maša ob 8. uri v Alojzjevi cerkvi s primernim nagovorom. Natančnejši program še ni določen.

Katoliški shod na Dunaju je sicer odpovedan, toda kakor čitamo v dunajskih katoliških listih, ta odpoved ne zadeva samostalnih organizacij sodalov in mladine. Sodalci imajo svojo zborovanje od 3. do 5. septembra, Zveza krščanske mladine pa dne 5. septembra. Naše slovenske organizacije bo gotovo zanimal program za zborovanje Zveze krščanske mladine. Vsebinski govorov bo: Kulturni boj v obrtni šoli; koalicijska svoboda za mladino; izpopolnjevanje organizacije; organizacija na deželi; naš boj proti alkoholizmu. Popoldan bo veliko zborovanje mladine v ljudski dvorani dunajskega rotovža in tam bodo govorili dr. Grentrop o pomenu krščanskih mladinskih organizacij, dr. Hemala o mladinski strokovni organizaciji, Orel o kulturnih nalogah krščanskega mladinskega gibanja.

Narodno-obrambena enketa se bo vršila v Ljubljani v ponedeljek dne 20. septembra popoldne. Prosim vse one somišljenike, ki se nameravajo udeležiti, da takoj pošljejo na dopisnici svoj naslov uredništvu „Slovenca“ v Ljubljani, one somišljenike pa, ki ne morejo priti v Ljubljano, prosimo, da do 11. t. m. pismeno javijo svoje nasvete.

Kovanje dvekronskih in stokronskih novcev. C. kr. kovnični urad na Dunaju se pripravlja na kovanje novih dvekronskih in stokronskih novcev. Dvekronski novci, ki bi nadomestili stare goldinarje, bodo imeli dvojno težo krone, toraj deset gramov in 835 fine teže, ter naznačeno vrednost „2 Cor.“. Sprednja stran bo imela vtisnjeno cesarjevo sliko kakor krone, kar se pa stokronskega novca tiče, bo prišel v tekoči promet kot zlat. Jubilejski stokronski novci imajo večjo vrednost, ker se jih je skovalo v celem 15.000, ki se pa ne puste še v promet, ker nimajo vtiskov, ki še niso določeni. V zadnjem času se je mnogo govorilo o novih petvinarskih novcih, a za te se pa niso mogli odločiti v kovničnem uradu, kakor tudi pri finančnem erarju ne, ker bi se potem vse, kar je sedaj po 4 vinarje, podražilo na 5 vinarjev. To bi pa bilo za ubožnejše prebivalce zopet nov udarec. Zanimivo je, da ima finančno ministristvo mnogo vlog za kovanje novih petvinarskih, petnajstvinarskih in petdesetvinarskih novcev, kakor tudi onih trikronskih vrednosti, po vzoru nemških trimarkinih novcev. Proti tem predlogom pa vladajo razni pomisleki, ki so zelo važni glede na ubožnejše prebivalstvo monarhije. Ako bi se uvedle nove cene, potem bi se vse cene živil povzdignile za ono stopinjo, kot so se novčeni stavki po višali.

Obmejni kolek. Tu pa tam opažamo, da prav mnoga društva in posamezniki še vedno pošiljajo nekolekovana pisma in dopisnice v svet. Naša na-

in lenariti in ki so lahko tudi nevarni. Poznam te vrste ljudi in sem se ga prav prestrašil na samotni sredi prirode krasote, še bolj pa, ker se nisem nadejal, da se nahajajo tudi v teh presrečnih krajih takšni ljudje. Videlo sem, da je bil že malo natrkan, a še grozovito žejen, kakor splohi takšni ljudje. Rad bi se mu bil izognil, da ne onečastim svojih vzvišenih občutkov s to ostudno prikaznijo, a nisem mogel, ker je bila ppt sama in na prostem. Nesel sem svoj narodni in ljubi list takp, da bi lahko vagabund, ki mi je prihajal nasproti, čital naslovno stran, ako bi znal čitati. Mislil sem, da se me potem morebiti ne bo upal nadlegovati, ko bo videl, da sem izobražen in napreden, a on razcapan, pijan, brezbožen nazadnjak. A zmotil sem se. Že od daleč je bulil v list, in ko je menda prebral naslov, začel se je smejeti. Odkril se mi je že od daleč, se klanjal in pozdravljaj: „Dobro jutro, herr doktor! Košamadina! Kako gre kšeft? Tudi jaz agitiram. Toda Vi znate prokleto dobro, kar list mu nastavite, kot vrabcu zanjko, pa ga imate. Toda žejen sem žejen, Morebiti lahko daste za vrček piva ali frakeljo žganja. Jih bom potem ved naložil črnih vrabcev, farških nazadnjakov in omahljivcev. Vam je lahko agitirati, ko zamakate, da lahko podrepniki kar plavajo za Vami, toda meni je težje, ker še sam rabim, da bi mi kdo zalival. Pokazite mi malo Vaš list, ker vem, da je najnovejši, ki ga še nisem bral, da si bom potem ložje brusil jezik in ložje farbal.“ Vzel mi je list z mazanimi rokami in začel listati po njem.

(Konec prihodnjšč.)

rodna dolžnost zahteva, da povsod prilepimo obmejni kolek. Ne odpošljimo nobene pošiljatve brez obmejne koleka!

Društvo! S. K. S. Z. je pred časom poslala svojim članicam tiskovine glede statistike društev. Prosimo, da slavna društva, ki še niso izpolnila, blagovolijo to v kratkem storiti ter z imeni odborikov društva za l. 1909 vred poslati S. K. S. Z. v Maribor.

S. K. S. Z. Za Zvezo so darovali veliko lepih knjig slov. kat. izobr. društvo v Brežicah in, veleč g. profesor dr. Anton Medved. Zveza izreka obema za podane darove najsrčnejšo zahvalo. Narodno-obrambne enote, ki se vrši dne 20. septembra v Ljubljani. Naj pošljejo na istega mladeniča, ki ima jo veselje in zmožnost za telovadbo. Vrši se se več mladinskih, shodov, kar se bo poročalo v časopisju. Dovolj se knjižna podpora enemu društvu.

Slovenski krščanski učitelji na Štajerskem, organizirajte se! Predsednik „Slovskeve zveze“ je na njenem obnem zboru na Brezjah, štajerskim somišljenikom, tovarišem in tovarišicam, zaklical te-le besede: Organizirajte se! V vaši deželi je tekla zibelka nepozabnemu Slovsku. Zadnje volitve so ondi pokazale, da je še med vašim ljudstvom mnogo Slovskega duha, da je ogromna večina naroda katoliška. A kako je ondi med učiteljstvom? Zdi se, kakor da bi v tem stanu ne bilo prav nič Slovskega duha, kakor da bi se bilo vse učiteljstvo odujilo najglobljemu prepričanju slovenskega ljudstva. A to vendar ni mogoče! Pred leti že smo imeli ondi somišljenikov, in ker ti še niso pomrli, jih pozivljamo, da stopijo na plan, da ustanove svoje društvo, da bhranijo med učiteljstvom vsaj to, kar je še katoliško, da nam mladega naraščaja ne pogoltno vsega svobodomiselnega organizacija. Skrajni čas je, da to storite. (Odobranje.) — Mi iskreno želimo, da bi te besede v naši lepi deželi našle odmev. Še je veliko učiteljev in učiteljic na Štajerskem, ki so odločno krščanskega svetovnega naziranja ter obojajo, da se je toliko učiteljev udinjalo liberalni Narodni stranki. Tem učiteljem in učiteljicam kličemo: Združite se v krščanskem društvu! Pokažite v javnosti, kar vam narekuje razum in veleva vest! Proč z vsemi obziri, proč z bojaznijo! Gre se za vaš blagor in za ugled vašega stanu. Gre se pa tudi za blagor naroda, kojega otroke odgajate.

Za učitelje na Ciril-Methodovih šolah se v zadnjem času imenujejo sami pristni liberalci. Da je Pesek prišel v St. Rupert pri Velikovem, je znano. Na tržaško Ciril-Methodovo šolo je pa imenovan za učitelja nek Franc Kos, dosedaj učitelj na Grosupljem, pristaš svobodne šole ter hud razširjevalec svobodne misli. Ciril-Methodova družba jo je odločno zavila v protikatoliški tabor.

Taki so! „Učiteljski Tovariš“ se v svoji številki 3. septembra v neki notici, kjer zagovarja učiteljske v Ljubljani, nesramno norčuje iz verske resnice o učevočenju Jezusa Kristusa, češ, „beseda je meso postala“, to „nasprotuje vsakemu zdravemu razumu“. Slovensko ljudstvo — glej liberalne učitelje, ki se tako posmehujejo tvojemu najglobljemu verskemu prepričanju, glej tiste, ki vzgajajo tvojo mladino, pa tako pobalinsko klevečejo najvišje verske resnice! Omenjeno netice je spisal nek izprijeni učiteljski čedni „Tovariš“ pa s slastjo ponatiskuje take izbruhe nezrele pameti. Čudili se boste „Zavezarji“, kakšen odpor boste pri ljudstvu izžvali. Godi se vam še vedno predočro, a da se vam čimdalje slabše, za to sami izvrstno skrbite.

Liberalcem so na shodu svobodomislecev v Ljubljani socialdemokrati brezobzirno stopali na kurja očesa. Očitati so voditelju mladih liberalčkov dr. Žerjavu, da hodi po deželi z roženkrancem v žepu in se pridruša kmetom, da je boljši katoličan nego ljubljanski škof Anton Bonaventura Jeglič. Liberalci so priznali, da se to zgodi samo za to, da bi vjeli kmete.

Čudne reči se goče v liberalni stranki v Celju. Njen pristaš je pisal voditelju šojtanjskih posilincev, Hans Woschnaggu pismo, v katerem pravi, da bi liberalni slovenski listi ustavili napade nanj, ako bi jim dal kaj podpore. (To se pravi, listi bi se po njegovem mnenju dali od Hansa podkupiti. Liberalna stranka pozna moža, ki je to pisal, a ga noče izdati! Zakaj ne? Ker bi se bilo bati, da pridejo potem še druga pogajanja, ki jih je imela liberalna stranka s Hans Woschnaggom, na svetlo. Nam je n. pr. dobro znano, da je dr. Kukovec ravno zaradi istih napadov stal po nekem znancu v zvezi z Woschnaggom. Tudi pri teh pogajanjih se je šlo za gospodarske odškodnine (kompenzacije). Kako se je stvar uredila med dr. Kukovcem in Hans Woschnaggom, to naj pove slovenski javnosti dr. Kukovec. Mi si pridržujemo samo pravico, da bomo popravili izvajanja dr. Kukoveca, ako bodo neresnična. Ampak liberalna družba se nam kaže v vedno lepši luči. Tako mlada, in politično že tako pokvarjena!

Pomenljiva petdesetletnica. Dne 5. t. m. je minulo ravno 50 let od preselitve škofijskega sedeža iz St. Andraža na Koroškem v Maribor ob Dravi. Za ves Spodnji Štajer je bil ta dogodek velevažnega pomena. Posebno so se ga razveselile vse dekanije, ki so spadale k sekevski škofiji, a so imele slovensko prebivalstvo; kajti odslej jim je bila dana samoobsebi razumljiva, dolžodoljša priložnost, slišati svojega višjega pastirja v premilem materinem jeziku, kar se prej sto in stoletja ni bilo zgodilo. Z ogromnim trudom in naporom posrečilo se je velikemu škofu Slovskeu, izposlovati od avstrijske vlade in od sv. Očeta Pija IX. dovoljenje za premostitev knezoškofijske re-

zidence v Maribor. 4. septembra 1859 je nesmrtni Slovske prvič kot lavantinski knezoškof v svoji novi prestolnici v Mariboru oznanjeval božjo besedo iz prižnice ter je opravil pri oltarju sv. Janeza Krstnika pontifikalno sv. opravilo. Spomin na le-ta, za celo lavantinsko škofijo pomenljiv dogodek, se je danes po vsej vladikovini prav slovesno obhajal. Po „Cerkvenem zaukazniku za lavantinsko škofijo“ št. 3. iz leta 1909. naj bi se po vseh župnijskih cerkvah petdesetletnica praznovala s posebnim cerkvenim govorom, s slovesno službo božjo in z zahvalno pesmijo. Z veliko svečanostjo vršila se je jubilejna slovesnost v Mariboru, v prestolnici sami. Obče znani govornik dr. Anton Medved, profesor v Mariboru, je imel slavnostni govor, v katerem je z navdušenimi besedami proslavljal dan zlatega jubileja kot dan izvanrednega veselja za lavantinsko škofijo, za mariborsko mesto in posebej še za mariborsko stolno cerkev, in kot dan globoke hvaležnosti do vseh, ki so na katerikoli način pripomogli, da se je težavna preselitev po skoraj stoletnem prizadevanju slednjič le dosegla. Pontifikalno službo božjo je opravil stolni dekan dr. Ivan Mlakar. Po drugih župnijskih cerkvah se je istotako slovesno obhajal zlati jubilej, katerega se je ljudstvo z vno in pobožnostjo obilno udeležilo.

Kontrolnih shodov za domobranske rezervnike letos ne bo. S tem odlokom domobranskega ministrstva so se nastavile škarje starodavnemu „cofu“, ki diči že stoletja našo vojno upravo ter jo ovira v modernem razvoju. Želeti bi pač bilo, da se odpravijo vse take ropotije, ki le ovirajo prost razvoj v vojni upravi, ne hasnijo pa nikjer.

Za S. K. Z. so darovali: Jakob Ozmeč, Vinski vrh, 1 K. Matevž Janežič, Vinski vrh, 1 K. Jožef Špendija, Vinski vrh, 1 K. Ivan Lukman, Vinski vrh, 1 K. Ivan Ivanuš, Vinski vrh, 50 vin. Anton Zadravec, Vinski vrh, 50 vin. — Hvala jim!

Mariborski okraj.

m Od Sv. Lenarta. Nemška šola. Ni še gotova nemška šola in že se je začelo vpisovanje otrok. Zakaj pa tako zarano? Boje se naši zvitij lisjaki, da se je temu ali onemu zapeljanemu očetu ali materi vendar že zjasnilo v glavi, da se se miru odpravi, ki vidi, pred seboj zve in preči velika in potrebna plačila. Dragi prijatelji in sorpini! Se ni prepozno! Dobro premislite, predno storite zadnji korak! Kakor hitro ste svojega otroka poslali v nemško šolo, ste že v mreži, iz katere ne videte. Sami ste si naložili nov davek. Ali ste res tako zaslepljeni ter mislite, da bo v nemški šoli kaj zastoj, zastoj v sedanjih dragih časih? Senk je že davno umrl, nič pa ga je pokopal. Ali res verjamete, da bodo naši otroci, ko dovršijo nemško šolo, znali nemški govoriti? Kaj še! Vaši otroci ne bodo znali ne nemški ne slovenski, znali pa ne bodo tudi drugih za življenje zelo potrebnih reči. Nekaj dobička bodo imeli od nemške šole samo tisti otroci, katerih stariši doma z otroci nemški govorijo. Sicer že imajo na strehi nemške šole dva lisjaka ali „trahterja“, s katerima bodo vašim otrokom nemščino vplivali v glavo. Ali mislite, da vam bo nemška šola počitnice podaljšala, da vam bo dovolila, da smejo vaši otroci doma ostajati? No, tudi za nemško šolo velja ista postava. Le pošiljamo še nadalje svojo deco v svojo lepo domačo slovensko in nemško šolo, katere še itak nismo plačali? Tukaj se bodo otroci dovolj nemščine naučili — že v drugem razredu se učijo otroci nemški čitati, pisati in govoriti — in naši učitelji so slovenski kmečki sinovi, ki dobro poznajo naše razmere in potrebe, ki čutijo z nami in ki najboljše želijo naši deci. Ali se ti ne usmili otrok, kateri bo v nemški šoli izročen luteranskemu učitelju, učitelju, ki ne zahaja v cerkev? Ne dovolimo pa tudi, da bi naši najemniki, viničarji itd. pošiljali svoje otroke v nemško šolo. Ako vas pa le ne sreča pamet o pravem času, potem pa le trpite. Bičani bodele z bičem, katerega ste si sami spletli. Ali so naši tržani dosedaj še kaj pametnega storili? Ne. Ali so znabiti vzgledni gospodarji? Izvzemši par belih vran vsi vzdihujejo pod dolгови in kmalu bo začelo na vseh koncih in krajih pokati. Kako je to mogoče, da se jim tako slabo godi, da tako slabo gospodarijo s svojim in občinskim imetjem, ko pa vendar znajo nemški govoriti? Ali nemščina nič ne pomaga? Dvakrat jih je vrag že skoraj vzel in z njimi mnogo, mnogo zapeljanih, pa se še niso spametovali. Tretjekrat gredo na led, pa ne sami, toliko prevržni so, ampak vi ste tako neumni, pa je spremljate. Ko se jim bo tretjič vdrl led, bo le vas konec, vaši zvitij zapeljivci pa bodo že po vaših okornih, nevaženih truplih dospeli na suho in se rešili potopa, pogina. Prvo pomoč jim bo prinesel dr. Baldek, drugo Švedmarka in rešeni bodo. Dokaz, da se nekaterim merodajnim tržanom meša, je tik nemške šole stoječe poslopje. Čemu pa je? Je-li potrebno? Nikakor ne! Ali nimajo zadosti krčem, prostorov za ples in druge veselice? Ni to potrat denarja? In to podjetje podpirajo celo tržki krčmarji! Ali so njihovi prostori že pretesni in blagajna prepolna? Dragi sokmetje! Ko bi nas tržani radi imeli, bi ne stavili dveh nepotrebnih in zelo dragih poslopij, ampak stavili bi zavode, ki bi njim in nam koristili, poplačali bi občinske dolgove, nakupili bi različnih kmetijskih strojev ter bi je nam posojevali itd. Poglejmo si njihov starinski rotovž, za gasilno orodje nimajo svojega primerne prostora. Kako nujno bi mi in oni potrebovali bolnišnico, kmetijsko šolo itd. In take slabe gospodarje poslušate, jim

verjamete in jih za svoje dobrotnike in prijatelje imate! Torej, dragi prijatelji, ubogajte me, dokler ni prepozno. Ne delajte nam drugim sramote. Ko vas bodo že imeli v svojih zanjkih, potem se vam bodo za hrbtom smejali in rekli: Kako neumen je slovenski kmet! Ali se ne glasi smešno: V Slovenskih goricah nemška šola! Taklo vas opominja kmet, ki je šel tržanom samo enkrat na limanice.

Gorica pri Račah. Slovensko izobraževalno društvo priredi v nedeljo, 12. t. m. veselico v prostorih g. St. Čelofiga. Na dnevnem redu bodo: tamburanje, petje, „V Ljubljano jo dajmo“, drama v treh dejanjih, šaliva poša, konfeti, srečolov in slavnostni govor. Vse rodoljube v mestu in v okolici vabi — Odbor.

m Dravinjska dolina. Dne 2. septembra t. l. je bila volitev v občinski odbor občine Modraže. Malomarnost naših volitev, da niso prišli voliti, in pa skrajna predrznost štajercijancev je bila skoraj za nas usodepolna. Zmagali smo z 8 odborniki proti štirim. Sramota za vsakega, ki je prodal svoj glas za pijačo. Mnogo jih je odšlo iz volišča z bledim obrazom in z nemirno vestjo.

Ptujski okraj.

Ptuj. 19. septembra t. l. prirede slovenski esperantisti pod okriljem Narodne čitalnice v Ptuj prve esperantski zabavni večer z bogatim vzporedom. Že danes vabimo Ptujčane in okoličane na to prireditev, ki je prva te vrste na Slovenskem. Na dan boste imeli prvič priliko, občudovati milodigne esperansko-petje. Velezanimiva bode tudi veseloigra, ki se je lani igrala na svetovnem esp. kongresu in ki bo prirejena nalašč za ta večer, gotovo vsestransko ugajala. Iz bogatega programa navedemo še za danes prizor „V pol uri esperantist“, ki napravi, kakor pravi naslov, iz vsakega poslušalca v kratki pol uri navdušenega samišljenika. Na programu pa ni nikakih učenih dolgotrajnih razprav, ki bi vas mogoče strasile. Natančni program objavimo v prihodnji številki. Slavna ptujška in okoliška društva pa prosimo, da se ozirajo blaghotno na našo prireditev. Na svidenje torej 19. septembra na prvem esp. zabavnem večeru.

p Sv. Bolfenk pri Središču. Dne 27. avgusta t. l. je cenilna komisija spoznala, da je toča uničila polovico po vinogradih Vitan Bačoves. Vprašamo, kako se to strinja z resnico ali kako se to strinja z dopisom „Narodnega lista“ z dne 26. avgusta t. l. št. 38? Vemo, da komisija mora trditi resnico. Pa tudi mi Bolfenčani trdimo, da nam je toča res napravila občutno škodo. Trtničarska zadruga pri Sv. Bolfenku p. S., njeni udje Iv. Stomažič predsed., Fr. Zabavnik ml. podpredsed., Fr. Zabavnik st., Robert Košar, učitelj, poslovalja, Jož. Zadravec in Jož. Žganec, pa upajo trditi, da toča ni naredila škode. Skoda, da je to podpisal M. Haložan, ki zelo tarnja radi škode po toči. Fr. Zabavnik pa nima vzroka, da bi tarnjal, ker spada med tiste, ki nimajo vinograda, pač pa je posestnik nekega gaja. Žganec tudi nima vinograda. Več posestnikov vinogradov.

p Iz Vičanece pri Veliki nedelji. Pozor pred goljufi! Podpisani sem slišal od različnih strani, da mnogo ljudi zahaja v tuje kraje, zlasti na Mursko polje kot „Vičanski ponesrečenci“ beračiti. Izjavljam tem potom, da za nikogar ne vem, da bi iz Vičanece kot tak prosjačil po imenovanem polju, ter tudi bode vsak, ki bi slučajno bil primoran se obrniti na u-smiljena srca, imel izkaz kot posestnik ali kmečki viničar iz občine Vičanec. Ker se mnogo ljudi, ki niso mogoče po toči poškodovani, poslužuje tega čina, naj bodo posestniki na Murskem polju previdni. — Franc Škerlec.

Novi oltar Marijinega vnebovzetja v Cirkovcah. Delo Ivana Sojca. Opisal dr. Avg. Stegenšek. Z 11 slikami. V Mariboru 1909. Založil pisatelj. 16 strani in 1 tablica. — Oltar je znamenito delo in je v celoti kakor v posameznih delih dobro reproduciran. Iz objavljenih podob si lahko vsakdo ustvari sodbu o njem. Popis pa razloži enotno vodilno misel. Pisatelj je knjižico izdal najprej kot domač spomin darežljivim Cirkovčanom, potem pa posebno za to, da se po vsem Slovenskem Štajerskem spozna, kako izborna umetniško moč imamo v gospodu Sojcu. Slovenci imamo svoje lastno cerkveno slovnost in godbo, sodobne obrazovalne cerkvene umetnosti pa imamo še bore malo. Po večini smo še eksportna dežela za tirolske in dunajske tvrdke, torej za nemško napol-industrijsko umetnost. Ako hočemo veljati kot kulturni narod, se moramo osvojiti tudi na tem polju! Po en izvod se pošlje vsem kn. šk. župnijskim uradom na ogled, da se seznanijo z delom g. Sojca. Stane po pošti 45 v.

Ljutomerski okraj.

l Kapela pri Radgoni. V nedeljo 29. t. m. je priredilo ob lepem vremenu po večernicah pri šoli tukajšnje bralno društvo gledališko igro „Najdena hči“, ki je jako dobro usela. Igralke so se odlikovale po lepem izrekanju, njih nastop in kretanje je mnogim izvabile solze v oči. Pred igro je imel g. dr. Fran Ilešič izborni krasen govor o zgodovini Slovencev, oziraje se posebno na naše kraje, završujoč ga z apelom, da ostane slovenska mladina vedno neomahljivo slovenska. Med odmori so pevkinje in pevci od Sv. Jurija pod spretnim vodstvom g. Kocbeka naša srca razvedrili s svojim prav dovršenim petjem, katerim je vsakokrat sledilo bur-

no ploskanje. Po igri je bila kaj prijetna prosta zabava na gostilniškem vrtu g. Rud. Horvatka. Do poznih noči je ostala vsa družba živahna, saj je bilo za raznovrstno zabavo dovolj skrbjeno. Neumorno petje jurjevškega zbora, napitnice, godba domačega kvarteta na lok, koriandoli in še mnogo drugo: vse to so bili činitelji, ki so povzročili, da smo tako dolgo vkup ostali in obča želja je bila, naj priredi bralno društvo skoro kedaj zopet enako prireditve za svoje člane. H koncu tega poročila pa mi še ostane častna dolžnost, omeniti vse one, ki so pripomogli k tako lepi izvršitvi prireditve. Izreči moram pred vsem najprisrčnejšo zahvalo g. dr. Ilesiču za njegov krasni govor, slavnemu jurjevškemu pevskemu zboru za njega požrtvovalnost, gospodični učiteljici Ter. Petovar za njen trud pri študiranju igre in še vsem drugim, ki so na kak način sodelovali. Končno pa tudi še ne smem pozabiti g. kaplana Cepušarja, ki je med prosto zabavo vstrajno pobiral med gosti prispevke za obmejni sklad in št. Iljski dom. Blagajnici je ostala vkljub velikim izdatkom vendar-le še lepa svotica za društvene namene.

Slovenjgraški okraj.

s **Št. Janž** na Vinski gori. V nedeljo, dne 12. t. m. bode tukaj čebelarški shod ob 3. uri popoldne pri g. M. Hošan, po domače pri Cibu. Predavala bosta gg. čebelarški potevalni učitelj L. Černež iz Griž in čebelarški mojster A. Pikel iz Spodnje Loznice. Vsi čebelarji od blizu in daleč ste ljudno vabljeni.

s **Dobrava**. Tri dni smo imeli pri nas vojake. Njihov kolesar je v nedeljo, dne 29. avgusta povozil nekega siromaka iz tukajšnje bolnišnice. Zadel mu je smrtno nevarno rano. — Istega dne večer je nastal ogenj v hlevu gospoda Meza. Vojaki so prihiteli takoj na pomoč. Rešili so živino iz hleva ter so pridno odnašali tudi druge reči. Nato so pomagali domačim požarnikom gasiti ogenj. Mirno vreme, vojaška spretnost in stroga disciplina so zabranile še večjo nesrečo.

Konjiški okraj.

k **Žiče**. Zakaj se ne razpišejo občinske volitve? Ali res zato, ker ima g. nadučitelj počitnice, ter ne more agitirati za „Stajercijance“? Ali bi res rad postal stajercijanec Ribič župan, in g. nadučitelj in narodni odpadnik obč. tajnik? Ali je res, da krajni šolski svet naklada davkoplačevalcem nove sroške za novo šolo? Ali je g. Possek šolo pred šestimi leti zidal, in jo je treba že popravljati? Ali bodo Žičani in Dražjavaščani srečni, ko bodo pod nemškutarsko-stajercijansko komando? — Odgovori bodo menda prišli kmalu od različnih strani.

k **Špitalič**. Zopet imamo svojega župnika! Dne 1. septembra je bil č. g. Ivan Goričan vmeščen na špitalsko župnijo, zadnjo nedeljo dne 5. septembra pa v župnijski cerkvi svojim župljanom predstavljen. Predstavil ga je dekan konjiški, č. g. Hrastelj. Mnogo ljudstva in duhovnih sobratov je prihitelo od daleč in blizu, da se udeleži te vesele župnijske slovesnosti.

k **Sv. Kunigunda** n. P. Naš deset let prosimo za okrajno cesto. Naš okrajni zastop vsprejema pač vsako leto doklade, ki jih plačujejo občine za ceste v konjiškem okraju, ne stori pa ničesar v korist našim gorskim občinam. Poglejmo sosednji Bistriški okraj. Kako lepe okrajne ceste so izpeljane visoko v planine. Kakor slišimo, namerava Bistriški okraj napraviti cestno zvezo do Oplotnice. Naše lesotrtvo bi dobilo drugo pot. Mesto v Konjicah, vžili bodo les v Slov. Bistrico. Vprašanje je, če bo to v korist naše mu okraju. — Cesta iz Zreč k Sv. Kunigundi je nujna potreba. (Tu se nahaja trgovina, železnica, pošta. Cesta je zelo važna za promet in lesotrtvo naših planin. Prav hvaležni bomo poslancem „Kmečke Zveze“, ako store potrebne korake, da se uresniči dolgotrajna želja našega ljudstva. — Pristavek uredništva. Dotične občine naj vložijo primerno vlogo pri okrajnem odboru. Vsak poslanec bo pa od svoje strani rade volje pripomogel, kolikor se bo dalo. Čujemo, da pripravljajo cesto v ravni črti iz Oplotnice mimo Sv. Barbare v Konjice. Pravijo, naj bi od Sv. Barbare ob vznožju Brinjeve gore skoz Sladkovo napeljali cesto do Sv. Kunigunde, in v tem obziru se je že poizkusilo narediti približni proračun. Prispevale bi tožadevne občine, interesenti, okraj, dežela. Drugi mislijo na zvezo z Oplotnico. Najkrajša in v pogledu na razmere najprikladnejša bi pač bila cesta od Sv. Kunigunde v Zreče.

Cellski okraj.

c **Iz sodne dvorane**. Valovi razburjenosti pri zadnjih deželnozborskih volitvah se še niso pomirili in postajajo zlasti za celjske našo liberalno stranko vedno bolj občutljivi. Dne 2. t. m. stal je pred okrožnim sodiščem v Celju g. Martin Brišnik, penzionirani šolski vodja od sv. Roka na Soili, obtožen zaradi nepostavne agitacije pred volitvijo dne 17. maja t. l. Obsojen je bil na tri mesece zapora in 50 K stroškov. (Kakor razvidno iz naših zapiskov, dobil je takrat g. Berlitz pri Sv. Roku celih 9 glasov. Op. ured.)

c **Celje**. Na osemrazredni zasebni dekliški šoli šolskih sester v Celju s pravico javnosti bode zapisanje za učenke dne 12., 13. in 14. t. m. Vzamejo se tudi učenke na hrano in stanovanje.

c **Pozor**, slovenski stariši iz Celjske okolice! Že veliko let dajejo slov. stariši iz Celjske okolice svoje otroke v nemške šole. Marsikateri jih že dajo v 1. razred nemške šole. (To se pravi otroke poneumniti. Otrok trpi veliko škodo, ne bo nič iz njega. Nemški učitelj mu ne bo spregovoril ne ene slovenske besede. Učitelj ga prezira in tudi učenci ga zmerjajo, da je windischer trotel. Ali si bote, slov. stariši, dali svoje otroke tako ozmerjati? Zdaj vam kak nemški gospod ali gospa, pri katerih kaj kupujete ali prodajate, prigovarja, naj bi dali otroka v nemško šolo, češ: nemški bo znal in po zimi bo toplotu juho dobil. Mislite slov. stariši, da jim je res kaj za vašega otroka? Ne briga se, da bi se kaj naučil, le vesel je, da je vjel enega Slovence, ki bo še enkrat nemškutar če ne kaj hujšega. Ako hočete svojim otrokom dobro, ako jih hočete res osrečiti, dajte jih v slovenske šole. Pamet že pravi, da se mora otrok v tistem jeziku učiti, katerega razume. Slovenski otrok je za slovensko šolo!

c **Laški trg**. Zopet se bliža čas, ko bode mladina morala v šolo. Pri nas imamo dve šoli, namreč slovensko letos že petrazredno, na kateri se poučuje v slovenskem in nemškem jeziku, in nemško tržko šolo, katere je prava mučilnica za slovenske otroke. Nič bi ne rekli, ako bi hodili v to nemško šolo le nemški starišev otroci, katerih bi pa lahko našli na prste, ampak žalostno je to, da je tudi veliko slovenskih kmečkih starišev tako kratkovidnih, da silijo svoje otroke v ponemčevalno šolo. Taki stariši pač nimajo nobenega srca za svoje otroke. Le pomislite, ako bi vas poslal v kako francosko šolo, ko bi učitelja ne razumeli popolnoma nič, kako bi vam bilo dolg čas! In, ali bi se naučili kaj? — Nič!! Ravno tako godi se tudi otrokom, ko se jih muči takoj od začetka z nemščino, katere ne razumejo. Res je, več jezikov znaš, več veljaš in nismo zoper to, ako kdo zna nemški. Pa najpoprej uči se v tistem jeziku, v katerem te je mamica učila izgovarjati prve besede in na podlagi tega se šele uči drugih jezikov. In to se zgodi pri nas v petrazredni slovenski (utrakvistični) šoli. Otrok, ki bo hodil redno v to šolo, znal bo nazadnje dobro oboje, nemško in slovensko, in povsod mu bode odprta pot v svet. Zato pa stariši pozor, kam boste peljali svoje otroke prvi dan v šolo.

c **Novacerkev**. Dne 29. avgusta je umrla tukaj gospa Ivana Jamnik. Rajnka je bila zelo spoštovana in vzor krščanske žene. N. v m. p.!

c **Št. Vid** pri Grobelnem. Cenjeni G. F. kmet in slaven dopisnik „Narodnega Lista“ v štev. 38., ki sedi na zaželenem županskem stoleu, kakor sam o sebi praviš. Res je, da nikogar ne briga, če si tudi samega sebe volil pri županovi volitvi, vendar, kako moreš potem drugemu, ki ni samega sebe volil, očitati, da se mu sline čede po županski časti? Briga pa vse občane in tembolj odbornike, da se županova volitev vrši pravilno in postavno. To pa se zadnjič pa krivdi tvojih pristašev ni zgodilo, zato je moralo glavarstvo volitev razveljaviti. Verjamem ti tudi, da so se ti včasih misli zavrtle že tako daleč, da si hotel odložiti županstvo. No, če večja nesreča ne bo št. Vidčanov nikdar zadela, potem so lahko veseli. O tem pa, koliko sva midva dobrega storila za občino, imajo pravico soditi drugi, ki ob koncu vsakega leta vidijo v knjigah, koliko je vsak izmed naju prejel plačila iz občinske blagajne za svoje poslovanje v občinsko korist. Kar se nadalje tiče nepodpisanih pisem, ali kakor ti praviš bolj učeno, „anonimnih“ pisem za župnijski urad, dobiš od mene 1000 K (beri tisoč kron), ako mi dokazuješ, da se je to zgodilo po moji roki ali po mojem vedenju. Kaj ne, dober zaslužek v kratkem času? Potrudi se! Groziš mi slednjič tudi s sodnijo. Dobro! Nimam je kaj bati! Jaz nisem napadal, ampak le na napad odgovarjal, kar bom tudi vselej storil, kadar se mi bode zdelo vredno in potrebno. Val. Metličar.

c **Gomilsko**. Tukaj se vrši v nedeljo, dne 12. septembra ob 4. uri popoldne pod Vovkovim kozolcem veliko javno zborovanje glede železnice Polzela — Motnik — Kamnik. Poročalci bodo: načelnik okrajnega zastopa vranskega ter železniškega odbora Franc Zdolšek, drž. in dež. poslanec dr. Ivan Benkovič in deželni poslanec Terglav.

c **Birmovanje** v Gornjegrajskem dekanatu se je vršilo od 28. avgusta do 5. septembra t. l. Mil. knezoškof so se dne 28. avgusta popoldne pripeljali čez Celje na Rečičko postajo ter se od tam podali naprej v Mozirje. Tam je bilo dne 29. avgusta birmancev 362, drugi dan v Nazarju 154, dne 31. avgusta pa v Rečici 411. Na Ljubnem so nadpastir dne 1. septembra posvetili nov glavni oltar ondotne župnijske cerkve, katerega je izdelal kamnoseški mojster Ivan Vurnik v Radovljici, in kateri povsem odgovarja, kakor so prevz. posvetitelji v nagovoru povdarjali, tožadnim cerkvenim predpisom. Oltar s podobama Srca Jezusovega in Marijinega in s krasnimi tabernakelskimi vrticami, stane 8914 K, h kateri svoti so na 800 K prispevali ljubenski rojaki, živeči v Ameriki. Obenem je bila pri stranski oltarju blagoslovljena nova slika Rožniveenske kraljice, katero je izdelal ljubljanski slikar Anton Jebračin. Dne 2. septembra je prejel istotam 364 otrok zakrament sv. birmne. Dne 3. septembra je bilo v Lučah, kjer je več otrok z gorečimi svečami v rokah pristopilo k prve-

mu sv. obhajilu, birmancev 357, dne 4. septembra pri Sv. Frančišku 154 in dne 5. septembra v Gornjemgradu 466. Cela gornjegrajska dekanija je štela 2268 birmancev. — Kakor v Mozirju, kjer je poleg duhovščine, šolske mladine in nepregledne množice ljudstva prevzvišenega kneza pozdravil vodja ondotne polit. ekspoziture dr. Pavel Hohl, župan Jos. Goričar in drugi odlični tržani, je bil sprejem nadpastirja v vseh župnijah, katere so obiskali, veličasten in pri srčen. Slavolok se je vrstil za slavolokom, ne le v bližini cerkev, marveč tudi med potom, zlasti n. pr. ob cesti iz Rečice skozi št. Janž in Okonino do Ljubnega. Postavljene so bile cele vrste zelenih drevesc in visokih mlajev, prepletenih z vencami in cvetjem. Večerne serenade pevskih in tamburaških zborov, bakljade veteranskih in gasilnih društev, streljanje iz topičev, zastave na hišah, so naznanjale radost vernega ljudstva nad prihodom nadpastirja in vdanost do svete cerkve. Pazljivost in splošna ginjenost, s katero so verniki poslušali besedo božjo iz ust naslednika apostolov, je razodevala njih živo vero in srčno pobožnost; o njih rahločutni ljubezni do nadpastirja pa so pričale solze pri slovesu in gnječa okrog odhajajočega kneza, kakor n. pr. v Lučah in pri Sv. Frančišku. — Zahvalna pesem Te Deum laudamus, katero so mil. knez v veličastni Gornjegrajski cerkvi po končanem birmovanju in po odmoljenih litanijah presv. Srca Jezusovega zapeli v spomin 50-letnice premeščenja lavantinskega škofijskega sedeža od št. Andraža v Maribor, je obenem dostojno zaključila birmanske svečanosti v lepem gornjegrajskem dekanatu.

c **Iz Dramelj**. Napredni mladenič pripoveduje v „Narodnem Listu“ 2. septembra, da sem ga v svojem stanovanju psoval ter dvomi, če imam sploh kaj olike. Stirinajst dni pred tem dopisom dolži „Slovenski Narod“, „Narodni Dnevnik“ in „Narodni List“ misionarje in mene, da se v svojih pridigah imenujemo „Bog na zemlji“. — K prvemu dopisu opomnim: Vse svoje farane imam iz srca rad. Namenjen sem vedno vsakega v svojem stanovanju in kjersibodi sprejeti uljudno, brez psovanja. Ne spomnim se, da bi proti temu svojemu namenu bil še kedaj katerega mladeniča razžalil. Ako se je pa to vendar zgodilo, se naj dotični mladenič podpiše ter pojasni čas in besede mojega psovanja, ali pa naj pride s pričami k meni, da popravim svojo pregreho. — Oliko mi odrekuje. Kje naj dobim učenika za njo? Ali je morebiti ravno napredni mladenič zmožen, me jo učiti? Olikan mladenič, podložen faran ne da svojih staršev in duhovnega očeta v časnik brž, ko se mu kaj zgodi. Skušaj temveč dokazati, da je nedolžen ter da se mu godi krivica. O tem govori najprvo med štirimi očmi z župnikom, potem pred pričami z njim tako, da se vse poravnata doma, mirno, prijateljsko. Tega pa ne pozna napredni mladenič. Mladenič je še, ne oče, ne gospodar, ne kak visok gospod, ne šolan človek, in vendar bi mu župnik ne smel nič zapovedovati! In ako mu kaj zapove proti njegovi volji, ne pozna po njegovih mislih nobene olike, in hajdi z njim v časnik. Napredni mladenič je slab učenik za oliko. So li drugi dosedanjši dopisniki liberalnih časnikov in uredniki boljši učeniki za njo? Sodimo jih po njihovem ravnanju. Eden izmed njih me je v „Narodnem Listu“ po zimi primerjal oslu in psu. Drugi je 7. maja v pričlo ljudi pred mene pljunil in me zmerjal. Tretji mi podtika 15. julija v „Narodnem Listu“ vedne tožbe in obrekovanje. Urednik jih ni zavrnil. Ali se naj pri teh ljudeh učim olike? Napredni mladenič izprevidi menda, da bi bilo boljše, če bi se ne bil oglasil. — Drugi liberalni dopis je kvanta. Duhovniki spominjamo zasramovalce našega stanu lastnih Kristusovih besed, da, kdor zaničuje duhovnike, zaničuje njega, Kristusa Boga. Nikdar pa ne učimo nespametnih besed, da smo „Bog na zemlji“. Samo namestniki Njegovih smo. Fr. Ogrizek, župnik.

Brežiški okraj.

b **Brežice**. „Kaj vam je ljubše: dragonec, sokol ali žandar?“ tako nas popraša naše okrajno glavarstvo ter nam da priliko, si tudi vse ogledati. Lani oktobra je poklicalo nenadoma pehota in dragonec, ki so morali obkoliti „nemški dom“ tako, da so ga njihovi konji s svojimi zadnicami podpirali, če bi ga hoteli Slovenci morda porušiti. Slovincem pa tako modra misel ni padla na glavo, ampak so samo z začudenjem gledali ta p. kr. teater. Zadnjo nedeljo ob sokolovi slavnosti pa je zopet sto prožnikov moralo prevzeti nalogo vojaških konjev ter braniti nemško trdnjavo pred sokoli in Slovenci, ki so — v Narodnem domu gledali telovadbo ter se zabavali. Naše ljudstvo v okolici se je za prireditve razmeroma malo zmenilo, a ravno četa orožnikov jih je nanje opozorila ter vzbudila v marsikaterem srečnem opravičen gnjevu; kajti jasno je vendar kakor solnčni svet, da take priprave morajo naše mirno ljudstvo razburiti, da ga izzivajo ter ga šele prav opozarjajo na vso nemškutarsko predrznost, za katero se je sicer doslej, žal, premalo zmenilo. In ravno okrajno glavarstvo, ki bi naj skrbelo za mir in složno življenje vseh prebivalcev, mora povzročati ta drzna izzivanja! Sicer se bomo pa morali z njim enkrat resno pomeniti, kdo bo plačeval stroške za te športe, da kličejo nad naše še premirno ljubno ljudstvo vojake in žandare! Menimo namreč, da se to ne sme plačevati z denarjem itak dovolj izžemanega ljudstva, ampak naj si to zabavo plačajo dotični uradniki gla-

varstva sami, ki si ob svojem „ogromnem“ delu nalagajo še to — zabavo!

b Zdole pri Brežicah. Dne 31. avgusta je bila volitev župana. Enoglasno je bil izvoljen že osmo-krat, Martin Pajdaš. Občinski svetovalci so ostali vsi stari. V tukajšnjem občinskem zastopu so vsi pristaši Kmečke zveze. Naši zdolski nemškutarji pretakajo grenke solze vsled letošnjih občinskih volitev. Izneveril se nam je Jože Habinc, posestnik in krčmar v Kostrajniku pod gorico, ki je bil prej pristaš Slovenske kmečke zveze, pri letošnjih občinskih volitvah pa je agitiral za zdolske nemškutarje. Moža si bomo dobro zapomnili.

b Podreda. Že pet mesecev bruha liberalna stranka v Podredu ogenj in žveplo na č. g. župnika, kaplana, kat. izobraževalno društvo in na vsakega, ki se drži svojega katoliškega prepričanja in noče slepih miši loviti ali pa celo za nje v ogenj po-ko-stanji segati. Menite li liberalci, da ne slutimo vaših srčnih želj? Francoska in zadnji barcelonski dogodki nam dovolj glasno kličejo: čujte in delajte, dokler še ni prepozno! Kar pa predzadnji „Narodni List“ št. 38, oziroma njegov dopisnik iz Podrede piše, je pa naravnost nesramno. Grozno slab list, ki tako ostudne članke sprejema. Najprvo objokuje rajnega naučitelja Šketa. Jaz te pa vprašam, kje je pri tebi opaziti njegovih nauk in zgledov? Dopis od osata pa naše liberalce popolnoma razkrinka, sedaj se šele prav spoznamo. Obrekovati, lagati, zasramovati duhovnika, to vam je že vsakdanje. V tem dopisu že mora trpeti križ, očenaš, sv. Duh in evangelij za smehovanje. Od križa do presvetega Rešnjega Tele-sa pa ni daleč. Razumi, kdor hoče! V tretjem dopi-su ostudni dopisnik najpogostejše obrekuje našega ob-še spoštovanega in priljubljenega gospoda kaplana z besedami, katerih bi se vsak pošten človek sramoval. Dopisnik, tisti top, ki ga na č. g. Bartelna namerjaš, bo tebe samega zadel. Pomisli malo nazaj! V čet-rem dopisu se norčuješ z rožnega venca in mašnih knjig. Sedaj razumem, zakaj neki liberalni pervak pri šolski maši namesto rožnega venca, žuli gumb na suknji. Kar pa zadeva Terezijo Vuk, za katero se liberalci posebno origajo, bodi javno pribita, da nik-do ne ve, da bi bila kedaj tretjerednica in Marijina družbenica, katere v Podredu celo ni, nikdo še je ni videl v izobraževalnem društvu, torej ni „klerikalka“. Tisti pa, ki je kriv, da je postala nesrečna, ni no-ben klerikalec, pač pa zelo vnet liberalce z vso svo-jo hišo. Ako kdo hoče, postrežem z imenom. Zato dopisnik „Narodnega Lista“, le primi se za svoj nos! Vse druge oslarije „Narodnega Lista“ in Narodnega Dnevnika prezem s pomilovanjem.

Iz drugih slovanskih dežel.

† Iz Gladbecka v Nemčiji se nam poroča: V nedeljo, dne 15. avgusta, in v ponedeljek smo Slovenci tukaj v Rheinland-u in Westfalen-u imeli slovesnost, kakoršne Slovenci v Nemčiji še niso doživeli.

Kakor vsako leto, tako so se tudi letos na Hambornu pod vodstvom g. rektorja Küster, ki sicer ni slovenski rojak, a vendar zna prav dobro slovenski, zbrali Slovenci, da gredo na najslavesnejšo pot božjo v Nemčiji — Kevelaer — počastiti kevelarsko Mater božjo in sicer letos v spremstvu premilega g. knezoškofa ljubljanskega. K hamborskim Slovencem so se pridružili tudi Slovenci iz drugih krajev Nemčije, med katerimi smo bili tudi mi iz Gladbecka (Westfalen). Ker nam Slovencem iz Gladbecka ni bilo mo-geče priti o pravem času do hamborskega slovenskega romarskega vlaka, smo se peljali po bližnji železnici kar naravnost na Kevelaer, tako, da smo bili poprej tam kakor romarski slovenski vlak. Na kolodvoru smo čakali, okoli 10. ure pa pridrdra vlak s Slovenci in prem. g. knezo-škofom, kakor tudi z g. rektorjem in dvema drugima slovenskima duhovnikoma. V lepi procesiji, s krasnimi zastavami smo šli sedaj združeni najprvo v župnijsko cerkev, v kateri smo slišali privikrat na tujem tako daleč od slo-venske zemlje prem. g. knezoškofa v milem slovenskem jeziku pridigovati. Že navzočnost prem. g. knezoškofa nas je ginila, tem bolj pa njih prelepa pridiga in marsikatero oko je bilo solzno veselo. Iz župnijske cerkve smo šli potem mimo in okoli milostne kapelice v romarsko cerkev prečastite Device Marije, kjer smo dobili blagoslov in se potem razšli vsak na svoje stanovanje, da smo se nekoliko okrepčali. Na potu do kolodvora do romarske cerkve so nas ljudje začudeno gledali, ker morda še nikoli niso videli procesije s škofom, kakor je bila naša. Bilo nas je blizu 1000. Korakali smo 2 in 2 skupaj, v sredi med nami pri-prostim slovenskimi delavci pa prem. g. knezoškof z veselja sijajočim obrazom blagoslavljajoč cele množice ljudi, ki so klečali ob cesti. Nemcem se je nastop našega prem. knezo-škofa zelo dopadel. Vedno so nas spraševali, kdo smo in od kod so ta tako prijazni škof. Mi smo jim s ponosom odgovarjali, da smo Slovenci in da so škof naš slovenski knezoškof, kateri se niso ustrašili nobenega truda, da nam pomagajo olepšati slavnost na čast Devici Mariji. Popoldne smo se ob 1/3. uri pri milostni kapelici zopet zbrali, da se udeležimo križnega pota na prostem, katerega je glasno bral č. g. rektor. Prem. g. knezoškof so nas zopet spre-mljali in pri 12. postaji pod takozvanim velikim drevsom tako lepo pridigovali o Jezusu na križu in njegovi žalostni Materi, da je moralo srce vsakega preobiti. Ginjeni smo šli potem naprej do milostne kapelice. Po križevem potu so prem. g. knezoškof in drugi duhovniki spovedovali, dokler je bilo kaj ljudi. Naj bode omenjeno, da je bilo ta dan na tem milosti bogatem kraju 12 procesij s skupno približno 10000 ljudi. Zvečer od 8. do 11. ure smo mi, kakor tudi druge procesije, po svoje prepevali lepe slo-

venske pesmi na čast Devici Mariji z balončki v rokah. Pogled na prostor pri milostni kapelici je pokazal prizor tako lep, da se ne da popisati. Blizu 10000 ljudi raznih narediv in stanov je hodilo v procesijah moleč in prepevajoč z balončki raznih barv, razne velikosti in razne oblike. Kamor je pogledalo veselo oko, povsod se lepši prizor. Srce se je nehote radovalo, ko se je zavedelo, da vse to veselo petje, vsa ta goreča molitev in vse te prekrasne lučice so le zato, da se s tem časti Devica Marija. V ponedeljek zjutraj ob 1/6. uri smo pri sv. maši, katero so darovali preč. g. knezoškof in pri kateri so zopet pridigovali, iz njih rok prejeli skupno sv. obhajilo. Ob 1/2. 9. uri smo se zopet združili pri milostni kapelici za odhod. Lepe pesmi prepe-va-joč smo se v procesiji podali na kolodvor. Zopet so ljudje trumoma klečali ob cesti, da prejmejo škofovski blagoslov. Na kolodvoru je že čakal poseben vlak, kateri romarje takoj odpelje nazaj na Hamborn. — To torej je bila slovesnost, kakoršne Slovenci v Nemčiji še niso doživeli. Pokazali smo pa, da so Slovenci tudi na tujem še verni kristjani, ki vedo ceniti češčenje Marije. Ta slovesnost nam je nepozabljiva in naše srce nam velevala, da se najtopleje zahvalimo vsem tistim, ki so se posebno trudili za prekrasen izid te slovesnosti. Na prvem mestu se zahvaljujemo prem. g. knezoškofu ljubljanskemu, ki se niso ustrašili ne daljave ne nobenega drugega truda, da so povabili s prelepimi pridigami češčenje Device Marije. Prisrčna zahvala pa tudi č. g. rektorju Küster in slovenskima duhovnikoma za njih bistroumno delovanje in njih trud. Vsem drugim Slovencem pa kličemo: Le tako naprej!

Slovenski romarji iz Gladbecka.

Vestnik mladinske organizacije.

Mladeniški shod — Orli — v Kostrivnici. Zadnjo nedeljo se je zbralo pod plaščem čenstohovske M. B. veliko število mladeničev, navdušenih za vse lepo in dobro. V cerkvenem govoru je preč. gosp. župnik Gomilšek položil mladeničem mnogo plemenitih nauk v mlada srca, in upati je, da bo vsak navzočih mladeničev tudi živel po teh naukih. Popoldansko zborovanje se je pričelo z javno telovadbo mariborskega Orla, kateri je tudi priletel iz Mari-bora na ta krasen shod. Ljudje so se divili lepemu na-stopu čilih Orlov ter dajali duška svojem navdušenju z burnim ploskanjem in „Živio“ klici. Po telovadbi pa nas je vzprejel bližnji okrašen kozolec pod svoje okrilje, a je bil veliko premajhen. Velika množica mladeničev, pa tudi mož, žen in deklet se je zbrala okoli kozoleca, ki so pazno poslušali razne govore in deklamacije. Vredil je shod č. g. župnik Gomilšek, ki je najprej pojasnil pomen teh shodov ter oddal besedo visokošolcu Arnšku. Za svo-bodo in napredek se morajo boriti naše mlade čete in zato v boj! Abiturijent Rezman prinaša pozdrave S. D. Z. ter v lepem govoru vsem mladeničem dve lastnosti posebno priporoča, to so jasnost in odločnost. Jasnosti še treba vsemu našemu delu in z odločnim nastopom bomo pre-magali vse, tudi najhujše ovire. V imenu „Orla“ je po-zdravil načelnik Šiška, ter vabil mladeniče, da si tudi oni po svojih župnijah osnujejo podobna društva. Nato so se vrstili govori in deklamacije mladeničev iz raznih župnij. Ne moremo vseh govorov dobesedno objaviti. Zavzeli bi nam preveč prostora. Naj navedemo samo imena. V imenu kostrivniške Mar. družbe Franc Ogrizek, kostrivniškega bralnega društva Jak. Ogrizek, Gobec iz Sladke gore, Po-lanec iz Poljčan, Turin iz Studenice, Zidar iz Šmarja, Ve-hovar v imenu graškega „Kresa“, Hajnšek iz Rogatca, Turk iz Šmarja, Fajs iz Šmarja, Dobnik iz Sladke gore, Strašek od Sv. Heme, Brglez iz Makol, Smole iz Zibike, Drofenik Jernej o alkoholu, Gobec Anton o kmetiskem domu, Andrič Jožef: Naš čolnič otmimo. V imenu Z. S. M. je govoril nje tajnik, ki je posebno povdarjal, da mora mladeniški ponos vladati v naših vrstah, iz katerih naj izhajajo možje, pravi možje, kateri ne prodajo svojega prepričanja za skledo leče. Po zborovanju je sladkogorski g. kaplan Simone imel v cerkvi sklepno besedo, nato pa je bil razhod mladeničev na svoje domove. Lep je bil ta shod in Bog daj še mnogo takih.

Gomilsko. Mladinska organizacija, ki se širi po vsej Slovenski, je dobila tudi pri nas zopet svojo moč. Usta-novili smo si namreč s pomočjo načelnika trboveljskih „Orlov“ g. Černeta tukaj svoj lastni telovadni odsek „Orla“, h kateremu je takoj pristopilo 17 vrlih gomilških fantov. Bog daj, da bi jim sledilo vedno več. Odbor „Orla“ se je takole sestavil: Predsednik č. g. Grobelšek, podpredsednik mladenič Anton Rančigaj, načelnik mladenič Maks Cukala, tajnik mladenič Anton Verant, tajnikov namestnik mladenič Ivan Orožen, blagajnik mladenič Viktor Cukala, in odbor-nika Franc Čulk in Ivan Baš. Že mladeniči v odboru so

nam priča, da bo telovadni odsek dobro vršil svojo dolžnost. Samo da bi mu bili tudi merodajni krogi naklonjeni. Res, da je vsak začetek težek. Tudi nasprotnikov nam ne manjka. Vendar se naj tega nihče ne ustraši. Bratje Orli! Oklepajmo se z veseljem našega novega telovadnega odseka, pokažimo s pridnostjo in vstrajnostjo, kaj zmoremo. Ne smemo pa biti zadovoljni samo s tem, da zabijamo pridno k vajam, ampak prizadevati si moramo, da se naše število še poveča. Prigovarjamo svojim tovarišem in pri-jateljcem, da stopijo v naše vrste. Ne brigajmo se za raz-lično zasmehovanje in obrekovanje. Kajti to ni pogum, ampak zagrizenost in strahopetnost. Mi pa, dragi bratje, vstrajajmo na naši poti in bodimo res pravi planinski so-koli, tako zdravi, tako bistri in tako bojeviti. Ni dvoma, da bo naš novi telovadni odsek krepko prospeval in zbiral pod svojim okriljem pošteno, zavedno in navdušeno slovensko mladino. Zatorej bratje „Orli“ kvišku srca! Na zdar!

Sv. Peter pod Sv. gorami. V nedeljo dne 12. septembra se vrši na Sv. gorah pri Sv. Petru mla-deniški shod. Cerkevni govor bo imel g. državni in deželni poslanec dr. Korošec. Na zborovanju govo-rita državni poslanec dr. Korošec in predsednik Z. S. M. Žebot. Udeleži se zborovanja tudi g. deželni poslanec dr. Jankovič. Mladeniči vsega kozjanskega in sosednjega brežiškega okraja, pridite v največjem številu na shod.

Mladeniški shod v Slov. Bistrici bode v nedeljo dne 12. septembra. Dopoldne sv. maša v podružnici sv. Jožefa, popoldne ob 2. uri zborovanje.

Marijanske družbe. III. splošni shod se je vršil na Dunaju v nedeljo dne 8. septembra ob veli-kanski udeležbi. Procesije same se je udeležilo 1975 moških in 2708 deklet z društvenimi znamenji, sku-pno 90 družb. Kaj takega Dunaj malokdaj vidi, po-sebno navzočih toliko svetnih in cerkvenih dostojan-stvenikov. Zborovanja se je udeležilo več škofov, pred-sedoval je grof Franc Walterskirchen. Prihodnjo zbo-rovanje marijanskih družb bo v Solnogradu.

Najnovejše novice.

Istrski deželni zbor se bo sešel 15. t. m. ter bo de-loval šest tednov.

Ogrski ministrski predsednik Wekerle bo podal ostavko 21. t. m., še predno se sestane ogrski državni zbor.

Iz pošte. Poštni nadoficijal Ferdinand Stolla v Mari-boru je stopil v stalni pokoj.

Sv. Bolfenk v Slov. goricah. Pri nas smo u-stanovili Kmečko hranilnico in posojilnico za župni-je Sv. Bolfenk, Sv. Urban, Sv. Rupert in Sv. An-draž. Posojilnica začne poslovati v nedeljo dne 19. t. m. Po večernicah se vrši zborovanje, na katerem bo govoril zastopnik Zadrugne Zveze o pomenu in koristi Kmečkih posojilnic, takoj na to se začne u-radovanje. Kot člani morejo pristopiti k posojilnici ter dobiti posojila posestniki, ki prebivajo ali imajo posestvo v župnijah Sv. Bolfenk, Sv. Urban, Sv. Andraž in Sv. Rupert. Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, bodisi da je član posojilnice ali ne. Kmetje, poslužujte se v vsakem oziru domače Kmečke posojilnice!

V pomožni sklad

za poškodovance po toči v ormoškem, ptujskem in sosednih okrajih so darovali sledeči p. n. gg.:

Zadnji izkaz	K 4547-31
Anton Lekše, mizar v Mozirju, zbirko Mozirčanov	45-70
Schweiger, dekan v Leskovcu	10—
Omizje žup. I. Frangež v Sv. Marjeti ob Pesnici, o priliki petdesetletnega godovanja	33—
Mat. Zemljčič, žup. v Sv. Jurju ob Pesnici, svoj in župljanov dar	50—
R. Marzidovšek, vojni kurat v Gorici	10—
Jurij Pleunik v Virštajnu pri Podčetrtku	2—
Mestna župnija Ptuj	55—
Župni urad Svečina, po žup. Vidu Janžekovič	51-56
Nadžupni urad Sv. Križ tik Slatine	135—
Evald Vračko, župnik, dar šentiljskih župljanov	70—
O. Blaž Seme, benediktinec v Marijinem Celju	10—
Iv. Jurančič, čebel. podučitelj v Andreicah	2—

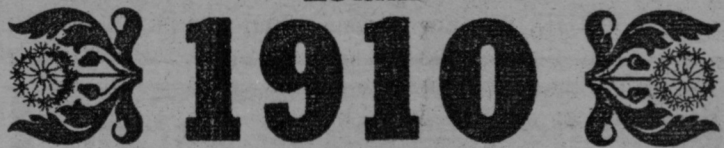
skupaj K 5021-57

Vsem darovalcem se v imenu ponesrečencev zahvaljuje in novim prav toplo priporoča

Jožef Ozmeo,

župnik in deželni poslanec

Letnik

naše „Družinske pratike“ je ravnokar izšel in se dobiva skoro po vseh trgo-vinah, na debelo pa v Ljubljani: v „Katoliški bukvarni“, prodajalni „Katol. tisk. društva“, dalje v trgovinah Ant. Krisper, Vaso Petričič in Iv. Ko-renčan, v Trstu: prodajalna „Kat. tisk. društva“, v Mariboru: Tiskarna sv. Cirila.

Cena komadu 24 vin, po pošti 10 vin. več. Zahtevajte jo povsod in ne dajte si vsiljevati dru-gih pratik!

Listnica uredništva.

Pedareda: Smo že prej dobili od druge strani enak dopis. — Ptuj, Konjice: Za to število prepomno. Pride prihodnjt.

Hiša št. 31 in 34 z velikim vr-tom v Slov. Bistrici: V Varožu pri Makolah velika vodna moč.

Se pod ugodnimi pogoji, plačilo na več letnih obrokov, proda. Več se izve pri Anton Beleču v ŠT. VIDU nad Ljubljano.

Pojasnila o inseratih daje

upravištvu samo tistim, ki priložijo vprašanju znamko za 10 vinarjev.

Loterijske številke.

Dne 4. septembra 1909.

Gradec . 79 88 64 45 37
Dunaj . 74 20 11 28 25

Ignacij Jagodič, ključavničar pri Sv. Petru na Medvedovem selu napravlja strelovode. 545

Lep vinograd pri Sv. Petru niže Maribora, v Trčovi, proda z letošnjo trgatvijo vred dr. Lav. Gregorec, kanonik v Novi cerkvi, p. Vojnik pri Celju. 622

V najlepšem kraju trga Šoštanj se proda lepa, vili podobna, pred 3 leti zidana hiša z dvema sobama in 2 kuhinjama v pritličju in tremi sobami v podstrešju. Poleg hiše je novo gospodarsko poslopje s kozolcem iz 39 a 41 m² rodovitnih njiv. Cena 10.300 K. Več pove upravištvu lista. 645

Novozidana 2 nadstropna najemna hiša, 8 let prosta davka, vse novo opremljeno, v hod v stanovanja separaten, lepo dvorišče z malim vrtom se proda v Mariboru pod jako lahkimi plačilnimi pogoji. Vpraša se v upravištvu tega lista. 666

Lepo posestvo pri Mariboru, 4 1/2 orala, lepi travniki, hiša, veliki hlevi, lepi prostori za počitek, se takoj po ceni proda v Melinski cesti št. 56, p. Mar. bor. 686

Kdor želi kupiti posestvo na Sp. Hajdini št. 109, en četrt ure od Ptujja, novo zidano poslopje, dve lepi hiši, spodnja in gornja klet, hlev za kravo in svinje, in lepa njiva. Zadnja cena je 3000 kron. Kdor želi kupiti, naj se v kratkem oglasi pri Mariji Benko, Spodnja Hajdina pri Ptujju št. 109. 683

V Gotovljah se proda nova hiša z enim nadstropjem in z malim posestvom bliu cerkve. Cena se izve v župnišču. 710

Sedlarski pomočnik se sprejme hitro pri And. Hribniku, sedlarski mojster v Črni pri Bliberku, Koroško. 694

Majster, kateri sna traja cepiti in vse poljsko delo opravljati, z najmanj 4 osebam naj se oglasi. Naslov v upravištvu. 707

Lepo posestvo, novo zidana hiša s tremi sobami, kuhinjo, kamro, klet, kravji in svinjski hlev, štedilnik, lep vrt, bradje, sadonosnik, velika njiva in nekaj travnika zraven, se proda iz proste roke za 5400 kron. Zelo pripravo za penzioniste, 10 minut od kolodvora Polčane. Vpraša naj se pri lastniku Franc in Gertrud Potisk, ali pri gospodu Vouk, trgovcu na Polčanski postaji. 698

Spretni viničarji in majarji s 3 delavskimi močmi se iščejo za 1. novembra. Vprašati je treba pri Ivanu Lininger, Volksgartenstraße šte. 20. 691

Ženitna ponudba. Mlad, trezen in pošten mladenič veselega značaja in prijetne zunanosti, kateri v kratkem, a ne določenem času podveduje 3000 do 4000 kron, se potom takojšnje, eventualno tudi poznejše ženitve želi seznaniti s pošteno, izobraženo gospico, katere bi bila pridna gospodinja ter imela kakšno posestvo ali dobrodošlo gostilno na deželi ali toliko denarja, da bi se kaj podobnega kupilo. Blagohotne ponudbe s sliko se naj blagovolijo pošiljati pod šifro „Slovenec 27“ na pošto-ležeče: Sentiljski predor, Štajersko. Tajnost strogo zadržana. 704

Proda se prav lepo posestvo na prijaznem solnčnem kraju, z veliko novozidano kmečko hišo, lep sadonosnik z najboljšimi vrstami sadja; potem 2 orala s hrastovim drevjem mešanega gozda, drugo pa dobre njive in travnik. Posestvo leži pol ure od okrajne ceste, in se ceni oral povprečno na 600 K. Cena po dogovoru. Posestvo meri od 12 do 15 oralov in se tudi manje ne prada. Plačati je treba pri kupni pogodbi 5000 K. Proda se radi preobširnega posestva. Več pove Matija Pekar, gostilničar pri Sv. Jakobu v Slov. gor., ali pa lastnik Fr. Plateis, posestnik na Ročici, pošta Sv. Jakob v Slov. gor. 696

Dobro idoča gostilna in trgovina z mešanim blagom v zelo lepem in bogatem kraju ob železnici v bližini Celja se zaradi rodbinskih razmer proda. Cena 20.000 K. Plačilni pogoji zelo ugodni. Vpraša se pri g. Ivanu Košir, gostilničar, Sv. Primož, pošta Sv. Jurij ob južni železnici. 717

2 vajenca iz poštene hiše se sprejmeta takoj za pekovo obrt pri Antonu Videnšek, Moste pri Ljubljani, Kranjsko. 723

Trgovski pomočnik, zvesta in dobra moč, slovenskega in nemškega jezika zmožen, se sprejme 20. septembra v trgovini mešane stroke, Franc Petan, Sromlje pri Brežicah. 723

Pridna, poštena kuharica želi vstopiti v službo v kako župnišče. Naslov v upravištvu Slov. Gosp. 722

Služba organista in cerkovnika v Smartinu pri Saleku se odda; nastop takoj mogoč. 723

Ženitna ponudba. Spreten in dober rokodelac, ki si je že precej denarja pripravil, si želi nevesto, ki bi imela kako žago ali mlin ali pa spretno posestvo. Vdova tudi ni izključena. Tajnost zadržana. Naslov: J. K. 1000, Upravištvu Slov. Gospodar v Mariboru. 724

Lep, neoparjen harmonij se po ceni proda zaradi močve smrti. Črna gora pri Ptujju. Elzabeta Šilec. 721

Oddati je služba organista in cerkovnika v Trbonji pri Vuzenici. Stalna plača je 152 K, prosto stanovanje in postranski zaslužek. Zahteva se spričevalo za zmožnost v orgljanju. Nastopi se lahko takoj. Cerkevno predstojništvo Trbonje. 732

V Babčji vasi pri Ptujski gori se po ceni proda enonadstropna hiša z vrtom, njivami in travniki skupaj, pa tudi posebej po parcelah. Vpraša se v Majšpergu pri gosp. Švaršniku. 735

2 trgovska učenca iz dobre hiše, se pod ugodnimi pogoji takoj ali vlej sprejmeta v uk. Dotične pisemne ponudbe naj se vpošljejo na naslov: Trgovina z železnino „Merkur“, Peter Majdič, Celje. 734

Hiša se proda v Spod. Radvanju št. 50, za 5000 K. Hlevi za govedo in svinje, 1 oral polja. 736

Priden viničar s 3—4 delavskimi močmi se sprejme pri gospej Mariji Zwenkl, Ranzenberg št. 42 p. Pesnica. 737

Krojaški pomočnik se sprejme na stalno delo pri g. Ivanu Partlič, krojaški mojster v Studencih pri Mariboru, okrajna cesta št. 3. 738

Iščem na malo parno žago iskusišene kurjača, stalna služba in blizu mesta, ter enega žagarja na kreigater; več se dogovori pisмено, starejše osebe imajo prednost. L. Turjak vodja žage, Spod. Idrija, Kranjsko. 741

Hiša tik farne cerkve se da takoj na več let v najem. Ima prostore za trgovino, kjer že 16 let dobro idoča trgovina obstoji. Oglasiti se je pri Franc Grula, Mihalovec, Mikavac pri Središču. 739

Učenec od poštenih staršev se takoj sprejme v trgovini mešanega blaga pri Anton Golenko, Sv. Miklavž pri Ormožu. 740

Lepo kmetško posestvo se proda v Podavi pri Račah. Z opeko kriti, zidani hrami, velbani hlevi za govejo živino in za konje, lepi travniki, gozd in njive. Lahko se tudi kupi hiša z nekaj posestvom. Posestvo bi zelo sedilo za kakšnega kolarja, ker v celi okolici nobenega ni. Kdor želi kaj kupiti, naj se zglaši pri Jožefu Šparavec, gostilna v Podovi. 728

Štampilje

iz kavčuka se dobijo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

*Našim rodbinam priporočamo
Kolinsko cikorijo.* 290

Šolske potrebščine

kupite po ceni in dobro edino pri tvrdki:

== Goričar & Leskovšek ==

v CELJU, Graška ulica št. 7.

Lastna zaloga šolskih zvezkov, risank in risalnih skladov po novih predpisih. — Zaloga šolskih tiskovin, papirja, peres, svinčnikov, peresnikov, raznovrstnih črnil in tašev, kamenčkov, gob, tablic, uradnih zavitkov in strun.

NA DEBELO!

NA DROBNO!

Izšla je

edino prava, starodavna BLASNIKOVA

Zahtevajte le Blasnikovo Pratico, ker le ta je edino prava, starodavna Pratica. Ne dajte se prenesti s kako drugo podobno Pratico in kupujte le Blasnikovo, ker to Pratico so tudi Vaši pradedje in dedje najraje imeli.

VELIKA
PRATIKA
za navadno leto
1910,
ki ima 365 dni.

V Ljubljani.
Natisnili in založili J. Blasnik-ovi nasledniki.
Vse tiskovne pravice prihranjene.

Cena 24 vinarjev.

Naša Pratica prinaša tudi letos mnogo zanimivih podob. Držite se Vaše stare prijateljice Velike Pratique, ktere ste najbolj navajeni.

ZAHVALA.

Podpisani izrekamo povodcu nepričakovano veličastnega pogreba našega očeta

Andrej Zadavec-a domačemu pred g. župniku za njih izredno skrb v boleznih in ob smrti, ter za gniljivi nagrobni govor, kakor tudi pred g. župniku in kaplanu od Sv. Miklavža in č. g. kaplanu Tomaževskemu, blagorodni očetli Fischeauer za krasni venec, cerkvenim pevkom, obitelji Petovar, Vam dragi sorodniki, sosede in znanzi za tolažilne obiske in drugo pomoč v boleznih, ob smrti in pogrebu, kakor tudi udeležencem pogreba iz sosednih župnij s tem našo prisrčno zahvalo. Bog plati!

Veličane, 8. avg. 1909.

730 Žalujoči otroci.

Pozor,
kmetje in fantje!

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že 25 let, se mi je posrečilo s časoma iznajti sredstvo za rast brk in las, proti izpadanju las in za odstranitev prhljaja (luukin) na glavi, to je

Kapilol št. 1.

Cena je (franko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 80 vin., 2 lončka 5 K. Prosim, da se naroči samo od mene. Naslov je: P. Jurinč, lekarnar v Pakracu, Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštanim povzetjem.

Štefan Kaufmann

trgovec z železom
v Radgoni,

priporoča svojo veliko zalogo lepo pozlačenih nagrobnihi križev po jako nizki ceni.

Steckenpferd- milo z lilijinim mlekom

Najmehkejšo milo za kožo
kakor proti pegam!

— Dobiva se povsodi. — 128

Razpis štipendij.

Posojilnica v Ptujju odda za I. šolsko leto na novi Slovenski kmetijski šoli pri Sv. Jurju ob juž. žel. 4 štipendije po 280 K za štiri kmetške sinove iz ptujškega okraja.

Prošnje za štipendije je poslati do 10. septembra t. l. po pošti, ali uradni dan v pisarnici posojilnice vložiti.

Prošnji je dodati šolsko spričevalo.

V PTUJU, dne 26. avgusta 1909.

713

Ceno posteljno perje.

1 kg sivoga, puljenega K 2.—, pol belega K 2.80, belega K 4.—, prima perje mehkega kakor puh K 6.—, veleprima oglašjenega najboljšo vrsto K 8.—, mehkega perja (puha) sivoga K 6.—, belega K 10.—, prsnega puha K 12.—, od 5 kg naprej poštino prosto.

Narejene postelje

iz gostonitega, rdečega, modrega, rumenega ali belega inleta (nankinga), pernica, velikost 170 x 116 cm z dvema zglavnicama, te dve 80 x 58 cm, sadost napolnjeno, z novim, sivim odličnim, košatim in stanovitnim perjem K 16.—, napolnjen K 20.—, maha K 24.—, pernica sama K 12.—, 14.—, 18.—, zglavnice 90 x 70 ali 80 x 80 cm, K 4.50, 6.—, 5.50, blazine iz gradla 180 x 116 cm K 13.—, K 15.— razpošilja po povzetju, za 247 vajenec zastoj, od K 10.— naprej poštino prosto.

Maks Berger v Dešenicu šte. 1015, Šumava.

Karne ugaja, se samoni ali pošlje denar nazaj. Ceniki o blazinah, odejah, prevlekah in drugem posteljnem blagu zastoj in poštino prosto.

Razglas. Šolska stavba.

Občina Pleterje in krajni šolski svet na Zdolah želita oddati pri stavbi tretjega šolskega razreda ljudske šole na Zdolah vsa zidarska, tesarska in mizarska dela potom dražbe, ki se vrši na Zdolah dne 20. septembra 1909 od 2 do 3 ure popoldne pri občinskemu nradu Pleterje, načrt in proračun je pri občini. Pri dražbi je položiti 10% varščine.

Županstvo Pleterje, dne 2. septembra 1909.

196

Martin Pajdaš, župan.

Sadne mline s kamnimi valjarji, grozdne mline z obiralno pripravo, najboljše vinske stiskalnice,

== SLAMOREZNICE ==

in reporeznice, žganjarske kotle, peči, štedilnike, umetna gnojila in vsakovrstne potrebščine :: priporoča po najnižjih cenah ::

trgovina z železnino „Merkur“,

Peter Majdič : Celje.

Cenike poljedelskih strojev pošiljam franko in zastoj. 715

Slovensko trgovsko društvo v Mariboru priporoča te-le tvrdke:

M. E. ŠEPEC

Grajski trg 2 MARIBOR Burgplatz 2.

priporoča svojo popolnoma novo in veliko zalogo modnega volnenega in perilnega blaga za ženske obleke, vsakovrstno suknjo (štofe) za moške obleke, srajce, ovratnike, kravate, nogavice, dežnike, obrisače, mizne prte, odeje, preproge, zastore, razni cvilili, perje za blazine itd.. vse po najnižji ceni.

„pri angelju“ Nova trgovina „pri angelju“

z mednim in manufakturnim blagom

J. N. ŠOŠTARIČ :: MARIBOR,

Glavni trg šte. 19.

Pohištvo!

v veliki zalogi, kakor tudi matrace, divani, otroške postelje ter ogledala po najnižji ceni.
Franc Pletershek, Maribor
Koroška cesta št. 10.

Narodna gostilna

== Pri pošti ==

Maribor, Tegethoffova cesta 48
priporoča vodno sveže pivo, izvrstna domača vina ter mrazo in tople jedi.
Mar. Meden.

1000 Kron!

ne dobite, ampak precej denarja si prihranite, ako kupujete vse za Vašo potrebo, kakor vsakovrstno blago za žensko in moško obleko, najlepše svilnate robce, perilo, preproge, rjuhe, platno belo in barvano in mnogo drugih različnih stvari v največji in najcenejši trgovini

JOŽEFA ULAGA v MARIBORU,

Tegethoff-ova cesta šte. 21.

Največja zaloga! 364 Največja zaloga!

Veselice

se prirede in zato nudi narodna trgovina ::
Vilko WEIXL,
MARIBOR, Gosposka ulica 33,
lampijone konfeti, kače, srečke za srečolov, šaljive dopisnice, slovenske razglednice, barvan papir in različne dobitke v najlepši izbiri po jako nizki ceni.

Glavna zaloga Barthelnovega apna za poklajo! Razne vrste travnega, detelnega, gozdnega in vrtnarskega semena priporoča

M. Berdajs MARIBOR Sofijin trg

Tovarna za glinske izdelke v Račju

zdeluje s parnimi stroji iz najboljših, večkrat premleto glin primane najboljše izdelke, kakor: patentovano zarezno in vsakovrstno drugo strojno opako, opako na sid, za oboko, dimnike, rekontra-opake, plošče za tlak, lončene cevi itd. po najnižji ceni.

Zaloga tudi v Mariboru, Cezarska cesta, pri kamensarju A. Glaser-ju

V slov. bistriškem okraju se vsaki vabi k nakupovanju vsakovrstnih reči v trgovino ::

Alojz Pinter-ja

pri farni cerkvi v Slov. Bistrici.

On Vam ponudi mnogovrstno dobro blago po zanesljivo niski ceni. V zalogi ima tudi novo že prepuščeno najmočnejše redilno sredstvo za svinje „Lucullus“. — Bartelovo klajno apno, Tomaževa žlindra, vsake vrste železo, orodje, posodo, barvo, steklo, olje itd. — Kupuje pšenico, rž, oves, suhe gobe, vinski kamen, maslo, jajce itd.

Edina narodna steklarska trgovina FRAN STRUPI, Celje,

priporoča svojo bogato zalogo stekla, porcelana, kamnine, vsakovrstnih šip, svetilk, ogledal in okvirov za podobe. Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in privatnih stavbah.

Najnižje cene — Najsolidnejša postrežba.

Na debelo — Na drobno

Velika

jesenska prodaja letos po čudovito nizkih cenah se je že začela v vele-trgovski hiši

R. Stermecki, Celje.

Vzorci proti vrnitvi in pošiljatve čez K 20—franko. Posebno po ceni je: garnitura za 2 postelji in mizo skupaj samo K 9-40.

Glavnemu slovenskemu p. n. občinstvu uljudno naznanjam, da sem otvoril v Mariboru, Šolska ulica šte. 2 nasproti kavarni „Central“

moderno urejeno brivnico.

Isto priporočam vsem zavednim Slovincem ob čisti in točni postrežbi v blagohotni obisk.

Odličnim spoštovanjem
IVAN BERGLES,
brivec.

Samo pri Druškoviču, Slovenjgradec.

Ostanki in letno blago, vse 10% ceneje kakor poprej.

Svoji k svojim!

Nova trgovina

Fr. Bureš,

urar, očalar in zlatar

v Mariboru

Tegethoffova cesta 33.

priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnih zlatih, srebrnih in niklastih ur, očal, dalnogradov, raznovrstne zlatnine in srebrnine po najnižjih cenah. Garancija več let.

Vsi popravki se točno in hitro izvršijo.

Podružnice
Spljet, Celovec
:: in Trst ::

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na te- 4 1/2 0/0 Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papir-
koči račun ter je obrestuje po čistih jev po dnevnem kurzu.
Dolžniška glavnica K 3.000.000. — Rezervni fond K 300.000.

Podružnice
Spljet, Celovec
:: in Trst ::

SLAVIJA

je največja slovanska zavarovalnica, proti požaru in življenju.

Južnoštajerska hranilnica v Celju v Narodnem domu

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po štiri odstotke ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraj: Gornji Grad, Sevnica, Šmarje, Šoštanj in Vransko in rezervna zaklada, katere znašata vže nad 280.000 K. Zato razdeli znatne svote v obkrožitve in dobrodelne namene za gori navedene okraje. Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove 30.000 K, za vodovodne naprave 10.000 K, za napravo potov 1500 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitve slovenske obrtne strokovne šole 2.400 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad 2.000 K, skupno tedaj nad 45.000 K.

Slovinci, poslužujte se pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne ali varovance in zahtevajte pri južnoštajerske hranilnice sodiščih, da se naloži denar za mladoletne in varovance izključno le v južnoštajersko hranilnico. Za brezplačno doposiljatev denarja so položnice c. kr. poštobranilniškega računa št. 18.818 vsakemu na razpolago.

Dijaki dobijo zelo po nizki ceni vse šolske in pisarniške potrebščine v Trgovini tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Štampilje

iz kavčuka se dobijo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Kilne pase,

z ali brez peresa tudi za najhujše kile, trebušne obveze, suspenzorije, pedloge za noge, berge, pokončne držaje, rane varstvene stroje za telesne poškodbe, po zdravniškem predpisu i. t. d. izdeluje po jako nizki ceni, staroznana trdka FRANC Podgoršek, bandażist in rokavičar Maribor, Grajska ulica 7. Zaloga vsakovrstnih v to stroko spadajočih zdravilnih in drugih potrebščin, ter rokavic v veliki izbiri.

IVAN RAVNIKAR, trgovina s špec. blagom, barvami in dež. pridelki.
Celje, Grajska cesta.

Kupujem po najvišji dnevni ceni suhe gobe, pšenico, oves, ječmen ter vse deželne pridelke. — Opozorjam živinorejce na „Lucullus“, ker s tem najprej izreže svoje prašiče, katerega imam v zalogi na drobno in debelo po najnižji ceni. Z odličnim spoštovanjem
Ivan Ravnika.

Kemična pralnica oblek
H. Volk, Šoštanj

se priporoča za pranje in barvanje raznih oblek, koževin, rokavic itd. Lišpa od oblek ni treba odstraniti. Edini slovenski zavod te vrste.

Nabiralnica v Mariboru pri J. Venzjak, krojač, Šolska ulica 4.

Lovske puške

vseh sestav, priznana delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom priporoča

Prva borevska tovarna orožja
Peter Wernig

družba s členejo zavezavo v Borovljah (Koroška).

„CROATIA“

edina hrvaška zavarovalnica, osnovana od občine svobodnega in kr. glav. mesta Zagreba

„CROATIA“, osnovana na temelju vzajemnosti, sprejema v zavarovanje proti požaru in vpepelitvi po blisku nepremičnine vsake vrste: hišo, gospodarska poslopja, tvornice, mline itd. ter premičnine, kakor: hišno opremo, gospodarsko orodje, opremo, stroje, blago, žito, blago v trgovinah itd. po jako ugodnih pogojih in nizkih cenah.

Vsa pojasnila daje: Podružnica „CROATIA“ v Trstu, Gorno št. 1.

Olje

za razne stroje prodaja tiskarna sv. Cirila v Mariboru 100 kg po 25 K.

Mnogo, mnogo 1.000.000 kron
bi že samo v našem cesarstvu letno več prigrisnili, če bi se p. n. posestniki posluževali „Palma“, ki pospešuje opitane vsakovrstnih pernatih in dejavnih živali, jih obvaruje boleznim in ohranja sigurno, če so bolane za difterijo ali pa v prebavilih. 1 K pošt. znak (nakazano 6 v. več) prišese Palma z navodilom poštne prosto; spod 4 K ni povzetja! Priporočam se L. E. Weixl, priprav. živ. živil. Maribor, Zofitir trg 3. Cez ste pripravljeni. Prospekti prosto. 1001

Mnogovrstne razglednice priporoča trgovina tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4½%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4½%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poroštvo po 5½% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prejme za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izven praznikov. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne 8

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnice.

Na prodaj

lepo prijazno posestvo v Št. Jurju ob juž. žel. z lefošnjo prav bogato trgatvijo 6 minut od farne cerkve, na malem griču, z lepim razgledom, zdrav in prijeten kraj, zavoljo prevelikega mojega posestva. — Obstoja iz hiše s 4 sobami, 1 kuhinjo, 1 kletjo, ter 1 hlevom za 4 goved. — 2¼ orlov vinograda z dobrimi požlahtnenimi amerikanskimi vinskimi trtami v lepem stanju, 3½ orlov njiv in travnikov, 190 sadnega drevja in 65 breskovihih dreves. — Kupci naj se blagovljo obrniti na posestnika Franc Karlin v Šent Jurju ob južni železnici. 723

Slovenec Konrad Skaza,

delavnica za vsa cerkvena dela v St. Ulrich, Gröden, Tirol
se najtopleje priporoča za vsa cerkvena dela. Velikanska zaloga sv. razpel. Novi zanimivi slovenski ceniki zastoj in franko. Postrežba solidna in hitra. 681

Vozeki za otroke,

vsakovrstne košarice, vsakovrstne žice za ograje in za okna se dobijo pri izdelovatelju

Jožef Antloga v Mariboru,

Tegetthoff-ova cesta šte. 6, zraven slovenske cerkve. 712

Odvetnik

dr. Alojz Bratkovič

vljudno naznanja, da je otvoril s 1. septembrom 1909 svojo odvetniško pisarno v Slov. Gradcu.

Pozor! Slovensko podjetje! Pozor!

Slavnemu občinstvu se priporoča dne 11. febr. 1909 na novo otvorena manufakturna trgovina 116

Franc Souvan, sin
v stari Souvanovi hiši na Mestnem trgu 22
v LJUBLJANI.

Seravallovo

železnato kina-vino.

Higien. razstava Dunaj 1906: Državna odlika in častni diplom k zlati kolajni.

Krepilno sredstvo za slabotne, malokrvne in rekonvalescente.

Povzroča voljo do jedi, utrjuje živce in popravi kri.

Izboren okus. Nad 6000 zdravniških sprideval.

I. SERAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj

Trst-Barkovlje.

Kupi se v lekarnah v steklenicah po ½ l a K 2-60 in po 1 l a K 4-80. 445

Vsakovrstne slamnike

priporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu Fran Cerar, tovarna slamnikov v Stobu, pošta Domžale pri Ljubljani. Cene nizke, postrežba točna, 434 na zahtevo cenik poštne prosto.

Svoji k svojim! Svoji k svojim!

F. Prull mestna lekarna pri c. kr. orlu

Maribor, Glavni trg št. 15 poleg mestne hiše.

Kapljice za svinje

za rdečne bolezni.

Je izvrstno in poskušeno zdravilo za rdečne bolezni. Gotovo pomaga, že bolani svinji se lahko daje 3krat na dan ena mala žlica. Cena 1 steklenice 1 K. Najboljša zdravila za domače živali ima in vsak dan po poštne povzetju pošilja

Mestna lekarna F. Prull-jeva poleg mestne hiše.

Blagorodni gospod B. Prull, lekarnar, Maribor, Glavni trg šte. 15.

Vam pišem zopet po zdravilo, zoper svinje rdečo bolezen, zdaj mi pošljite 4 steklenice čistih kapljic tote kar ste mi poslali sem že odal, prosim torej pošljite mi hitro. Vas lepo pozdravim M. W. Goritzberg. Pošlite 5 steklenic!

Kapljice za svinje za rdečico, izvrstno pomagajo. — Dokl Elisabeth, Maribor.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši: „Hotel pri belem volu“ (Terachek), Grška ulica 9, I. nadstropje

HOTEL

„Pri belem volu“

priporoča

svojo veliko gostilno

30 sob za tuje po jake nizkih cenah

hjaakerijo v hiši

Dobra in točna postrežba.

obrestuje

hranilne vloge po 4½%, brez vsakega odbitka. Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge in jih obrestuje nepretrgoma. Sprejema vloge tudi na tekoči račun in jih obrestuje od dne vstopa do dne vstopa.

V svojo varčevanja v malih mestih daje vstopnim

domače nabiralnice

na dva nastoj, če vstopijo prevečkrat najmanj 4 K.

posojuje

na vknjižbo po 5% do 5½%, ter na matice vrednostnih papirjev in na osebni kredit pri ugodnih pogojih. Dolgove pri drugih zavodih prevzame v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov. Prejme in izplačuje vknjižbo dela brezplačno, stranka plača le koleke.

Za vplačila po pošti se dajejo nastoj pošt. hranilnične položnice.

Uradni dan: vsak torek in petek dopoldne.

Vpisovanja in prošnje se sprejemajo vsak dan, izven praznikov dopoldne od 8.—12. ter od 2.—6. ure popoldne.